

DOLENSKI TRG

STUDIJSKA KNJIŽNICA
MIRANA JARCA
NOVO MESTO

Glasillo Socialistične zveze delovnega ljudstva v kraju Novo mesto

Lastnik in izdajatelj: Okrajni odbor SZDL Novo mesto. — Izhaja vsak četrtek. Posamezna številka 10 din. — Letna naročnina 480 din, polletna 240 din, tretletna 120 din; plačljiva je vnaprej. Za inozemstvo 900 din ozir. 3 ameriške dolarje. — Tekoči račun pri Komunalni banki v Novem mestu, št. 60-KB-16-Z-24

Štev. 4 (358)

Leto VIII.

NOVO MESTO, 24. JANUARJA 1957

Urejuje uredniški odbor. — Odgovorni urednik Tone Gošnik. Naslov uredništva in uprave: Novo mesto, Cesta komandanta Staneta 25. Pošt. predal: Novo mesto 33. Telefon uredništva in uprave: št. 127. Rokopisov ne vračamo. Tiska Ciaspisno-založniško podjetje «Slov. poročevalac» v Ljubljani. Za tisk odgovarja F. Plevel

PRIPRAVIMO SE NA VOLITVE SZDL

Po sprejetih sklepih na razširjeni seji občinskih odborov SZDL v Novem mestu in Metliki bodo v teh dveh občinah volitve predstavnikov osnovnih organizacij SZDL tajne. V obeh občinah bodo volitve 24. februarja dopoldne. V obeh občinah se na volitve skrbno pripravljajo. Imeli so že sektorske konference o tej nalogi. V Novem mestu so na predlog terenskih organizacij sklenili, da bodo posamezni tereni tekmovali med seboj v treh točkah: kdo bo najbolje pripravil volitve, kdo bo sprejel največ novih članov in kdo bo imel največjo udeležbo na predvolilnih zborovanjih in na volitvah. Predvidevajo tudi, da bodo pred volitvami, to je 23. februarja zvečer kurili kresove, v Domu ljudske prosvete pa bo ta večer akademija v počastitev volitev. Občinski odbor SZDL je tudi predlagal, naj bi bili povsod po končanih volitvah zabavni večeri za člane SZDL. Volitve bodo, kot rečeno, v nedeljo 24. februarja od 7. do 12. ure.

Tudi v ostalih občinah, kjer so se odločili za volitve na volilnih zborovanjih, se na nje dobro pripravljajo. Občinski odbori bodo pomagali krajevnim odborom pri sestavi poročila o delu SZDL in o drugih vprašanih, o katerih morajo biti člani SZDL seznanjeni. Povsod so bili tudi sprejeti sklepi o povečanju števila članov in o izbiri ljudi za vodstvo osnovnih organizacij.

VOLITVE TUDI V OSNOVNIH ORGANIZACIJAH ZVEZE KOMUNISTOV

Ta in prihodnji mesec bodo izvedene tudi volitve sekretarjev in sekretarijate v osnovnih organizacijah ZK. Tudi te volitve so v znamenju aktivnejšega dela komunistov. Pri tem na višjih partijskih forumih opozarjajo na smelejši sprejemanje novih članov v vrste komunistov. Zlasti priporočajo sprejemanje novih članov iz vrst mladine. Pri sprejemanju novih članov so bile doslej nekatere organizacije preveč ozke. Tako so v neki organizaciji odklonili sprejem mladincev z utemeljitvijo, da ne poznajo njegovih staršev. To je nepravilno. Vsak kmet, delavec ali uslužbenec, ki priznava statut ZK in se aktivno bori za cilje te naše vodilne politične organizacije, spada v njene vrste.

PRVI KONGRES DELAVSKIH SVETOV

V drugi polovici junja se bo zbralo v Beogradu nad 1700 izvoljenih predstavnikov delavskih svetov in 300 drugih delegatov iz vseh krajev naše države. Sklican bo prvi kongres delavskih svetov Jugoslavije — kongres kakršnega doslej v zgodovini človeštva še nikoli ni bilo.

Kongres delavcev, neusrednjih proizvajalcev in upravljalcev vse naše proizvodnje, je pomembno dejanje. Delegati bodo v raznih delovnih skupinah proučili številna gospodarska vprašanja, predvsem pa probleme s področja delavskega samoupravljanja in gospodarjenja v raznih panogah. Vse kar je v zvezi z delavskim gospodarjenjem v naši državi, bo na kongresu temeljito obdelano. Ker se bodo kongresu udeležili tudi gostje iz tujine, bo delo kongresa tudi s tem plačilo se prva pomembna stvar, saj bo tovrstni kongres pokazal z uspehi in našim napredkom, kaj

VREME

ZA ČAS OD 25. JANUARJA DO 3. FEBRUARJA

Nestalo, s pogostimi padavinami, povečanih sneg. Zboljšanje oz. razjasnitve, ki pa ne bodo trajale več kot tri dni, pričakujemo v začetku in proti koncu prihodnjega tedna. Temperatura se bo sprva dvignila, možno je celo prehodno južno vreme, toda pozneje bo zopet padla.

Blagovni promet, družbeno upravljanje in cene

STARA VPRAŠANJA IN NOVA PREDVIDEVANJA V TRGOVINI IN GOSTINSTVU

Pri vprašanju cenovnih in hitrih uslug prebivalcem prek trgovine in gostinstva se vrtimo v nekem začaranem krogu. Ugotovljamo, da trgovina ni v polni meri to, kar bi morala biti — posrednik med proizvajalcem in potrošnikom, ki vpliva na pravi izbor proizvajalca, da odkrije potrošnika z vsem, kar potrebuje, in to hitro, kulturno in po primeru cenil. Ugotavljamo, da je n. pr. cena živin od jeseni zelo padla, da pa je cena mesa še skoraj ista, kot je bila. Ugotavljamo, da ostaja na vsakem odkupnem mestu in sejmih mnogo živine neprodane, meso pa še vedno plačujemo od 180 do 230 din/kg, čeprav plačajo mesarji redkokdaj prvovrstno klanjo živino veliko nad 190 din žive teže. Vemo tudi, da je v svetovnem merilu faktor cen mesa 100 odstotkov na odkupno ceno klanje živine, pri nas pa dosega tudi 200 odstotkov. Ugotavljamo to, ugotavljamo ono in vozimo dalje po starih tirih.

O vprašanju blagovnega prometa, zlasti v trgovini, je razpravljala tudi zvezna ljudska skupščina na decembrskem zasedanju. Pripravljajo nove predpise, da uredijo to vprašanje, ki se vleče že vsa leta po vojni, zlasti odkar je bila trgovina sproščena. O vprašanju blagovnega prometa na splošno in predvidenih ukrepih za izboljšanje so govorili tudi na posvetu predstavnikov OLO, občinski, gostinske in trgovinske zbornice ter sekretarja Sekretariata za blagovni promet pri izvršnem svetu LRS v Novem mestu 18. januarja.

Ne bomo prišli iz kroga vedno ponavljajočih se starih težav?

V uvodu so ugotovili, da je pri nas premalo trgovin in da imajo nekatera večja trgovska podjetja monopolni položaj. Veliko trgovin ima slabe lokacije, zlasti pa skladišča, zelo manjka primernejših prometnih sredstev za hitro, higienično in seveda tudi cenovno prevoz blaga. Sploh je bilo po vojni najmanj investicij v trgovino in gostinstvo in to se nam mačkaje pri blagovnem prometu na splošno. So tudi razni predpisi, ki niso v prid boljši in cenejši preskrbi z blagom vseh vrst. V okraju imamo 23-potrošniških svetov, vendar doslej niso pokazali kakih vidnejših uspehov.

Večina trgovinskih lokalov je v zasebnih stavnih. Zasebniki niso vlagali sredstev za izboljšanje lokalov, da bi jih nato prisilili, pa nimamo predpisov. Družbeno podjetje ne sme vlagati investicij v zasebna

Potrošniške skupnosti — novost v družbenem upravljanju

Novi predpisi bodo uredili nekaj teh vprašanih. Eden od teh je drugačna delitev dohodka v trgovini, gostinstvu in obrti, ki bo uveljavljen verjetno že letos v februarju. Ta se bo delila na dva dela: na družbene obveznosti in ostali del, s katerim bo v celoti razpolagal delovni kolektiv. Potrebno je tudi več trgovin zaradi večje konkurence. Kjer ni pogojev za državno trgovino, bi kazalo ustanoviti trgovino na pavšal in to samo za prehransko in drugo drobno potrošno blago. Nujno je tudi preprečevanje monopolizma v trgovini.

Turistična taksa v novomeški občini

Okrajni ljudski odbor Novo mesto je potrdil spremembo in dopolnitev odloka občinskega ljudskega odbora Novo mesto o uvedbi turistične takse na območju občine. Taksa se plačuje za prenočevanje proti plačilu v hotelih, prenočiščih, gostilnah in pri zasebnikih ter znaša v glavni sezoni: v hotelih C in D kategorije, v drugih prenočiščih ter sobah, ki jih oddajajo zasebniki, v internatih, solah in ponočno 30 din za noč. Izven glavne sezone znaša turistična taksa 20 din za noč. Turistična taksa se ne plačuje v planinskih kočah. Čas glavne sezone je od 1. julija do 31. avgusta. Turistična taksa se ne plačuje od oseb, ki jih pošlje v turistični kraj na zdravljenje ali pregled Zavod socialnega zavarovanja, ne plačujejo je invalidi, ki pridejo na zdravljenje po zdravniškovi odredbi in pa otroci do 7. leta starosti. Turistične takse so tudi oproščeni člani počitniških zvez v Jugoslavije, taborniških organizacij in društev Partizan, kadar taborijo v lastnih šotorih ali organiziranih počitniških kolonijah in pa člani šolskih

Jamstva OLO

Na seji obeh zborov 15. januarja je OLO sprejel sledeča jamstva za kredit: Kmetijsko gospodinjstvi šoli Vinomer pri Metliki za najetj dolgoročnega kredita v višini 310.000 din; kmetijskih šol Grn za dolgoročni kredit v višini 526.990 din, ter kmetijskih zadruzi Velika Loka za stalni obratni kredit v višini 2.530.000 dinarjev.

Nadalje je treba postopoma uvesti družbeno upravljanje tudi v trgovini. Potrošniški svetji bodo dobili večjo veljavo. Ponekod v Sloveniji, bodo že pričeli s potrošniškimi skupnostmi. To je določeno število potrošnikov enega oskila, ki ustanove svoje trgovine, mesarije in podobne obrate, nad katerimi imajo sami kontrolno, odnosno sodelujejo pri njihovem upravljanju. Graditi je treba tudi nove, primerne, toče cenene lokale, zlasti pa skladišča. Sploh je treba zagotoviti več sredstev za gradnje in nakup primernejših prevoznih sredstev ter druge opreme.

Vprašanje primernejših klavnice je pereče za ves okraj. Klavnice v majhnih in neprimernih klavninah je veliko dražje. Potrebno bi bilo urediti, da bi klavnice predvsem samo v Novem mestu ali večjih središčih, kjer je možno do kraja izrabiti vse, naskar bi meso razvažali v posamezna potrošna središča v higijensko urejenih vozilih s hladilnimi napravami. Da bi pa bilo to lahko ne samo veliko boljše, ampak tudi ceneje, je treba urediti vprašanje družbenih dajatev za taka podjetja, vprašanje odplačevanja investicijskih kreditov, cenene opreme in seveda tudi vprašanje ljudi s čutom odgovornosti, ki se bodo zavedali, da so na koncu koncu tudi oni sami potrošniki, čeprav delajo v trgovini, mesariji ali gostinstvu.

Sklicani so zbori volivcev v Novem mestu

Občinski ljudski odbor Novo mesto je na seji 18. januarja 1957 sklenil sklicati zbor volivcev na območju mesta Novo mesto. Na zborih volivcev bodo obravnavali:

1. stanovitvo s ko problematiko v Novem mestu in stanovanjsko izgradnjo v letu 1957;
2. poročilo o delih na izgradnji vodovoda v Novem mestu;
3. program komunalne izgradnje v letu 1957.

Zbori volivcev bodo:

Tajnik ObLO: Silvo Požar

V Mariboru je bila 19. in 20. januarja VI. redna skupščina Zdrženja tabornikov Slovenije. Prisostovali so člani predstavniški ostalih republiških organizacij, starešina tabornikov Slovenije dr. Jože Potrč, dolenski taborniki je pa zastopala najzaslužnejše člane s taborniški odličji. Zlati taborniški znak je dobil tudi prof. Marijan Dobovšek, srebrno značko pa Marijan Mokšon (oba člana RGT Novo mesto).

RGT - drugi v Sloveniji

Na skupščini so sklenili, da bodo letos posvetili vso skrb nadaljnji razširitvi organizacije, vzgodi vodniškega kadra, pritegovanju kmečke in delavske mladine v vrste tabornikov, zlasti pa se bodo pripravili na drugi zlet tabornikov Jugoslavije, ki bo polet v Pašali pri Sarajevu. Na ta zlet pa posebna skupina tabornikov iz Slovenije odšla po poti, ki je prehajala slovenska delegacija poslanec na II. zasedanju AVNOJ.

Z deset seje obeh zborov Okrajnega ljudskega odbora Novo mesto

Deseta redna skupna seja obeh zborov OLO Novo mesto 15. januarja je trajala od desetih do 19. ure. Seji so prisostvovali ljudski poslanci ing. Vilma Pirkovič, Niko Silih in Frane Šušteršič ter sekretar okrajnega komiteja ZKS Jože Borštnar, vodilni uslužbenec OLO in predstavnik združenj.

POVEČANJE PROIZVODNJE

O osnutku družbenega načrta za letošnje leto je poročal direktor zavoda za načrtovanje Ivo Novšak. Točnih osnov za sestavo družbenega načrta in proračuna še ni, ker mora biti prej sprejet družbeni načrt republike. Po predvidenih in količinski proizvodnja v industriji porasla letos nasproti lanskemu za 31 odstotkov. V kmetijstvu je predviden porast proizvodnje za 8 odstotkov, v gozdarstvu za 1 odstotek, skupno v državnem sektorju za 9 odstotkov, v zasebnem pa za 21 odstotkov. Po vrednosti je predvidena večja proizvodnja v obeh sektorjih za 10 odstotkov.

Proračunski dohodki bodo predvidoma enak kot lani. To velja tudi za občinske proračune. Sklad za negospodarske investicije je predviden v višini 23 milijonov. Odborniki so poudarili, da je treba ta sklad prepušči predvsem občinskim ljudskim odborom za najnujnejše gradnje.

OPLAČIL NE ZMOREJO

V poročilu je tovariš Novšak navedel, da je pri nekaterih podjetjih odprto vprašanje odplačevanja investicijskih kreditov. To pereče vprašanje je podrobno obdelal odbornik ing. Branko Peterlin, ki je povedal, da je to izredno težava stvar za vsa nova podjetja, zlasti pa za tista, ki še niso izgrajena po načrtu in so tudi brez strojne opreme. To velja za BELT, Opekarno Zalag, Belsad, Mlekarno in še nekatera druga, ki so trošila investicijske kredite zadnja leta. Če bodo morala prijeti odplačevati kredit, je obstoj resno vprašanje. Predlagal je, naj bi OLO posredoval, da se odloži plačevanja investicij vsem takim podjetjem do časa, ko bodo do kraja izgrajena in opremljena, kot je predvideno po projektu. To vprašanje zahteva nujno nacionalno rešitev. Če se od teh nedograjenih in slabo opremljenih podjetij zahteva odplačevanje

pospeševanje kmetijstva. OLO naj pošlje predlog Ljudski skupščini Slovenije za spremembo tega predpisa.

Odborniki so postavili še vprašanje, kam naj lastniki dajo mlatinice, ki so jih nakupili zadnja leta z regresom. Taksa od mlatinice znaša 8000 din letno, kar je več kot stane celotna mlatica posameznega kmetovalca v okraju. Marsikateri lastnik bi zato rad prodal mlatinico, pa je nihče ne mara. Predlagali so, naj bi take mlatinice vsaj zapечатili in plačevali takso samo od tistih, ki obratujejo. Prav tako so spet našli vprašanje plačevanja prometnega davka na rezan les za domačo potrebo. Po pojasnitvi ljudskih poslancev je to zadevo obravnavala tudi že Ljudska skupščina LRS in poslala predlog vzvratnemu izvršnemu svetu, vendar do sedaj še ni prišla rešitev niti odgovor.

FREDLOG GOSTINSKE ZBOR-NICE

V imenu gostinske zbornice je Rudolf Pintar predlagal Ljudskemu odboru, naj uvede za vsa zasebna gostišča in socialistična gostišča, ki imajo mesečno manjši promet kot dva milijona, pavšalno obdavčenje. To bi koristilo obojestransko. Ljudski odbor bi vedeli vnaprej, koliko bodo dobili od te panoge, pavšalni obdavčenci pa bi prav tako vedeli, koliko morajo odvesti družbi; z ostalimi dohodki bi izboljševali lokale, opremo in drugo.

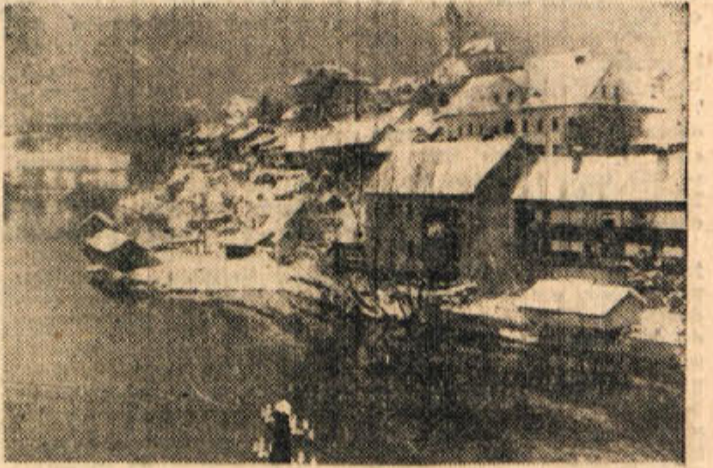
Prav tako je predlagal ustanovitev investicijskega sklada za gostinstvo. Tega bi porabili predvsem za pridobitev novih tujskih sob v hotelu Kandija in Metropol ter v Črnomlju, manjši del pa tudi za druge izboljšave gostinstva. Glede pavšalne obdavčitve je zadeva v pripravi, vprašanja kreditnih skladov pa še ni mogoče obravnavati, dokler ne bodo znana sredstva, s katerimi bi razpolagal okrajni ljudski odbor.

Tovariš Borštnar in Silih sta seznanila odbornike z razpravo o vsebini ljudski skupščini ob sprejemanju družbenega načrta. Tovariš Silih je tudi poudaril pravilnost, da se občinski ljudski odborom prepušči korišče-

PREDLOGI IZ KMETIJSTVA

Odbornik Tone Pirč je predlagal, naj se v proračunu okraja ali občine zajamlijo sredstva za zimsko kmetijsko šole. Teh je sedaj v okraju 11, obiskuje jih pa 474 učencev. Ta predlog je podprl tudi odbornik Maks Vale in navedel, da je v novomeški občini sedaj 7 takih šol z 265 učenci.

Tone Pirč je sprožil tudi vprašanje plačevanja gozdne takse za drevje, posekano na kmetijskih površinah. Smatral je za nepravilno, da se taksa od tega lesa odvaja v gozdni sklad; pravilneje bi bilo, da bi šla za

Pritisnila je prava zima — v soboto, 19. januarja, so izmrežili v Novem mestu 22 in pol stopinj pod ničlo, v Trebnjem je na bilo celo 25 stopinj pod ničlo. Dolenska je imela v preteklih dnevih tudi svojevrstni rekord — zapadlo je pol metra snega, kar je največ med slovenskimi nižinskimi predeli v dosedanjih zimah. Smučarji in sankarji so prišli na račun, oddahnil si je pa tudi kmet in se umaknil za toplo peč. Zdaj je čas njegovega oddiha, čeprav najdejo pridne roke vedno dovolj dela...

Na skupščini so sklenili, da bodo letos posvetili vso skrb nadaljnji razširitvi organizacije, vzgodi vodniškega kadra, pritegovanju kmečke in delavske mladine v vrste tabornikov, zlasti pa se bodo pripravili na drugi zlet tabornikov Jugoslavije, ki bo polet v Pašali pri Sarajevu. Na ta zlet pa posebna skupina tabornikov iz Slovenije odšla po poti, ki je prehajala slovenska delegacija poslanec na II. zasedanju AVNOJ.

Za uspehe v preteklem letu in dosežena priznanja novomeški tabornikom lepo čestitamo!

POROČILA INSPEKTORJEV

O delu okrajnega finančnega inspektorata je poročal Adolf Turk. Pod kontrolo inspektorata spada 479 podjetij. Lani je bilo opravljenih 329 pregledov. Organi inspektorata so pomagali tudi pri sestavi zaključnih izjavne podjetij. Na splošno se je stanje v finančnem poslovanju vidno izboljšalo, vendar so organi ugotovili tudi nekaj večjih in manjših kršitev predpisov. Najslabše je v majhnih podjetjih, ki nimajo dobrega knjigovodskega kadra.

FREDLOGI IZ KMETIJSTVA

Odbornik Tone Pirč je predlagal, naj se v proračunu okraja ali občine zajamlijo sredstva za zimsko kmetijsko šole. Teh je sedaj v okraju 11, obiskuje jih pa 474 učencev. Ta predlog je podprl tudi odbornik Maks Vale in navedel, da je v novomeški občini sedaj 7 takih šol z 265 učenci.

Tone Pirč je sprožil tudi vprašanje plačevanja gozdne takse za drevje, posekano na kmetijskih površinah. Smatral je za nepravilno, da se taksa od tega lesa odvaja v gozdni sklad; pravilneje bi bilo, da bi šla za

pospeševanje kmetijstva. OLO naj pošlje predlog Ljudski skupščini Slovenije za spremembo tega predpisa.

Odborniki so postavili še vprašanje, kam naj lastniki dajo mlatinice, ki so jih nakupili zadnja leta z regresom. Taksa od mlatinice znaša 8000 din letno, kar je več kot stane celotna mlatica posameznega kmetovalca v okraju. Marsikateri lastnik bi zato rad prodal mlatinico, pa je nihče ne mara. Predlagali so, naj bi take mlatinice vsaj zapечатili in plačevali takso samo od tistih, ki obratujejo. Prav tako so spet našli vprašanje plačevanja prometnega davka na rezan les za domačo potrebo. Po pojasnitvi ljudskih poslancev je to zadevo obravnavala tudi že Ljudska skupščina LRS in poslala predlog vzvratnemu izvršnemu svetu, vendar do sedaj še ni prišla rešitev niti odgovor.

FREDLOG GOSTINSKE ZBOR-NICE

V imenu gostinske zbornice je Rudolf Pintar predlagal Ljudskemu odboru, naj uvede za vsa zasebna gostišča in socialistična gostišča, ki imajo mesečno manjši promet kot dva milijona, pavšalno obdavčenje. To bi koristilo obojestransko. Ljudski odbor bi vedeli vnaprej, koliko bodo dobili od te panoge, pavšalni obdavčenci pa bi prav tako vedeli, koliko morajo odvesti družbi; z ostalimi dohodki bi izboljševali lokale, opremo in drugo.

Prav tako je predlagal ustanovitev investicijskega sklada za gostinstvo. Tega bi porabili predvsem za pridobitev novih tujskih sob v hotelu Kandija in Metropol ter v Črnomlju, manjši del pa tudi za druge izboljšave gostinstva. Glede pavšalne obdavčitve je zadeva v pripravi, vprašanja kreditnih skladov pa še ni mogoče obravnavati, dokler ne bodo znana sredstva, s katerimi bi razpolagal okrajni ljudski odbor.

Tovariš Borštnar in Silih sta seznanila odbornike z razpravo o vsebini ljudski skupščini ob sprejemanju družbenega načrta. Tovariš Silih je tudi poudaril pravilnost, da se občinski ljudski odborom prepušči korišče-

pospeševanje kmetijstva. OLO naj pošlje predlog Ljudski skupščini Slovenije za spremembo tega predpisa.

Odborniki so postavili še vprašanje, kam naj lastniki dajo mlatinice, ki so jih nakupili zadnja leta z regresom. Taksa od mlatinice znaša 8000 din letno, kar je več kot stane celotna mlatica posameznega kmetovalca v okraju. Marsikateri lastnik bi zato rad prodal mlatinico, pa je nihče ne mara. Predlagali so, naj bi take mlatinice vsaj zapечатili in plačevali takso samo od tistih, ki obratujejo. Prav tako so spet našli vprašanje plačevanja prometnega davka na rezan les za domačo potrebo. Po pojasnitvi ljudskih poslancev je to zadevo obravnavala tudi že Ljudska skupščina LRS in poslala predlog vzvratnemu izvršnemu svetu, vendar do sedaj še ni prišla rešitev niti odgovor.

FREDLOGI IZ KMETIJSTVA

Odbornik Tone Pirč je predlagal, naj se v proračunu okraja ali občine zajamlijo sredstva za zimsko kmetijsko šole. Teh je sedaj v okraju 11, obiskuje jih pa 474 učencev. Ta predlog je podprl tudi odbornik Maks Vale in navedel, da je v novomeški občini sedaj 7 takih šol z 265 učenci.

Tone Pirč je sprožil tudi vprašanje plačevanja gozdne takse za drevje, posekano na kmetijskih površinah. Smatral je za nepravilno, da se taksa od tega lesa odvaja v gozdni sklad; pravilneje bi bilo, da bi šla za

pospeševanje kmetijstva. OLO naj pošlje predlog Ljudski skupščini Slovenije za spremembo tega predpisa.

Mojstrski izpiti obrtnikov

v letu 1956

V letu 1956 se je pri mojstrski izpiti komisiji pri okraskih obrtnih zbornicah v Novem mestu prijavilo za opravljanje izpita 81 kandidatur. Od teh 19 izpitov opravljalo 75 kandidatov, opravilo pa je 69. Pri teoretičnem delu izpita so namreč padli trije kandidati, v obojnem izpitu pa eden. Dva kandidata sta od izpita odstopila, dva prideta na vrsto pri prihodnjem razpisu. 2 kandidata sta spreminila svojo odločitev in podjeta izpiti v Ljubljani, no, ker sta iz strojnokjučavničarske stroke, za katero nima komisije v Novem mestu, dva izpita pa sta ostala še neodločena.

Uspehi lanskih izpitov so bili naslednji: v praktičnem delu je prejelo odlične ocene 7 kandidatov, prav dobre 29, dobre 26, zadostne 10 in slabo eden. V teoretičnem delu pa so bile samo 4 odlične ocene, 14 prav dobrih, 33 dobrih, 14 zadostnih in 7 slabih.

Kot je razvidno, prevladuje v praktičnem delu ocena prav dobro, v teoretičnem pa dobro. Ker je pa v prvem kot v drugem delu precej zadostnih in še celo nekaj slabih, pade povprečna ocena samo na »dobro«. Od sedmih odličnjakov v praktičnem delu odpade na krojačke moške obleke en odličnjak, drugi na kraj ženskih oblek, tretjo odlično oceno je dobil čevljar, četrto avtomehaničar, peto ključavničar, šest in sedmo pa dva koljarja. V teoretičnem delu pa pripade po en odlični red dvema krojačema moške obleke ter krojaču ženske obleke in avtomehaničarju. Mizarji so tokrat ostali le na prav dobrih in dobrih ocenah — znak, da se je prav v tej stroki zelo zaostri celotna ocenitev.

Z uspehi lanskimi zadovoljni

Čeprav so se ocene precej dvignile, ker prireja OZZ pred vsakim razpisom izpiti pravilni tečaj, uspehi vendar niso zadovoljivi. Razloga za to je iskati že v šolski izobrazbi in v uspehih ali neuspehih v vajeniški šoli ter v delavnici, pa tudi v posredovanju učenja vajencu od strani mojstra ali obratovodje. Jasno je, da se mladi pomočniki že v svojem prvotnem življenju vse premalo zanimajo za stroko v ka-

teri delajo in za celoten teoretični pouk, ki spada k stroki, oziroma je njen sestavni del, saj se dogodi, da kandidati za mojstrsko mesto ne pozna dovolj materialov svoje stroke in njih izvora. Dokazano je tudi, da hočejo mladi pomočniki vse prehitro postati mojstri in zasedati v podjetju mojstrska delovna mesta. Mnogi komaj čakajo, da jim potože po zakonu določena najnižja pomočniška doba štirih let. Marsikateri prosilci upravičeno ali neupravičeno za spregled redne delovne dobe. Ko pa pride tak kandidat k izpitu, stoka in stoka, da bi se ga kamen usmilil, a t pa — molči. Posledica je slaba ocena. Tudi obiskovanje pripravljavnega tečaja ne more takemu kandidatu dosti pomagati, kajti tečaj ni šola, kjer naj bi kandidatom posredovali znanje, ki si ga mora v praktičnem in v sebnem življenju sam pridobiti. Kdor torej nima dovolj strokovne in splošne razgledanosti, mu tudi najboljše predavatelj ne more tega vtepati v glavo na tečaju, ki je organiziran le zato, da kandidatu njegovo strokovno in drugo znanje obnovi, ga opozori na najnovelše obrtne in druge zakonske predpise, mu posreduje najvažnejše iz strokoznanstva in kalkulacije.

V 10 letih: 666 novih mojstrov

Danes, ko našim naročnikom ni več treba iskati strokovnega znanja daleč v tujino, bi pa še upravičeno pričakovali, da bodo mladi pomočniki to dobrotno polno izkoristili in svojo pomočniško dobo usmerili tako, da bodo doma čimveč pridobili ter prišli k izpitu resnično pripravljani. Naša obrt rabi dobrih strokovnjakov, zato je mladim obrtnikom tudi na razpisu takorekoč vse, da se lahko izpopolnijo znanje.

Lani je poteklo 10 let, odkar je bila v Novem mestu ustanovljena oziroma od tedanjega ministrstva postavljena samostojna mojstrska izpitna komisija. Meseca maja 1946 je ta komisija že dala prve izpite. Predsednik te komisije je bil Otmar Skale, ki je bil na to mesto postavljen z ministrskim

bila v marsičem izboljšana. Ljudje so zdaj zadovoljni, duhovno pomirjeni.

Za vse to gre predvsem zaslugi grosupeljskemu obratu podjetja Elektro Ljubljana — okolica svoje dni odzvel vasema Cvibelj in Reber pri Žužemberku za doved industrijskega električnega toka.

Zdaj je vprašanje o 400 kg bakrene žice, veliko vprašanje o »štirih žicah« — rešeno! Žica je namreč spet na svojem mestu in spet veže Cvibelj in Reber z Žužemberkom in s centralo. Toda ne stara, temveč nova in še napeljava je

NOVI SODNIKI

Na predlog Sekretariata za pravosodje je komisija za imenovanja in volitve pri okrajnem ljudskem odboru Novo mesto priporočila OLO izvolitve novega predsednika okrožnega sodišča v Novem mestu ter izvolitve sodnikov pri okrajnih sodiščih. Za predsednika okrožnega sodišča v Novem mestu je bil izvoljen Franc Simonič, sodnik okrožnega sodišča v Mariboru, za okrajne sodnike v Metliki pa Metod Marinček, Ivica Malešič in Vlado Majcen, za sodnika okrajnega sodišča v Trebnju pa Radomir Milotič. Nova sodnica okrajnega sodišča v Metliki tovarišica Ivica Malešič je domačinka iz Metlike, tovariš Vlado Majcen je pa iz Mokronoga.

IZ PROMETA BODO VZELI BANKOVCI PO 100 DIN

Bankovci po 100 din, z datumom izdaje 1. maj 1953 s podpisom guvernerja B. Guzine in viceguvernerja L. Dolinska, ki imajo na eni strani silko lokomotive, na drugi pa prizor iz žetve in mlake, bodo vzeti iz prometa. Tako je sklenil upravni odbor Narodne banke in določil, da bo NB vzela iz prometa te bankovce januarja letos; po 1. februarja 1957 izgube veljavo kot plačilno sredstvo.

Namesto v ječo — v hotel

Zupan švedskega mesta Huesborga je dal celice mestne ječe na razpolago potnikom in turistom, ki nč morejo drugod najti prenočišča. V tem mestu že trideset let niso gneli kakšnih hujših prekrškov zakonov in ječa je bila vsa leta prazna.

Je tako prav?

Ze pred snegom so bila na oglasnih deskah po Novem mestu nabita opozorila, da morajo lastniki oz. upravniki hiš sproti počistiti sneg s pločnikov. Pred približno tremi tedni so to dolžnost naredili samo ponekod; stvar se je ponovila v preteklem tednu, ko so n. pr. vzdolj ceste komandanta Steneta le 3 ali 4 hišni lastniki pločnike tako počistili in posuli s žaganjem oziroma pepelom, da hoja po njih ni bila nevarna za stare ljudi, ne za otroke. Povsod drugod do sobote s hodnikov sploh se niso odstranili snega. Ljudje se jezijo nad nevarnimi pločniki in upravičeno zahtevajo, da hišni lastniki upoštevajo določila o čiščenju hodnikov.

dekretom. Kasneje je bil eno leto predsednik Jože Zamjen, za njim pa predseduje komisiji prof. Tone Terdan. Zanimivo je pogledati, kako je v teh desetih letih ta komisija delala. Leta 1946 se je k izpitu pripravilo 183 kandidatov, naslednje leto 83, leta 1948 samo 30, leta 1949 le 36, a leta 1950 že zopet 130, v letu 1951 pa 104. Leta 1952 je število padlo na 40 kandidatov, v letu 1953 je

bilo samo 33 kandidatov, leta 1954 samo 22 in leta 1955 še manj, namreč samo 20. Zelo pa se je število dvignilo v letu 1956, ko smo spet dosegli število 81. V desetih letih je bilo torej vpisanih 761 kandidatov, izpit pa je opravilo v tem času 666 kandidatov. V zadnjem času je novomeška izpitna komisija dobila spet več strok, ki so ji bile predčasno odvzete. Izpitna mojstrska komisija v Novem mestu ima torej v okraju zelo pomembno vlogo v obrtništvu.

VSEM GOSPODARSKIM ORGANIZACIJAM IN USTANOVAM

Dolenjski list, glasilo Socialistične zveze delovnega ljudstva za okraj Novo mesto, opravlja kot najbolj razširjen časnik na Dolenjskem danes še posebno važno politično in gospodarsko vlogo. Z naklado 11.300 izvodov na teden seznani na 45.000 bralcev z našimi političnimi, gospodarskimi in kulturnimi vprašanji.

Stroški za tiskanje in izdajanje domačega časnika pa so enkrat večji kakor znaša naročnina. Zato prosimo upravnika lista vsa dolenjska podjetja, ustanove, ljudske odbore, kmetijske zadruge, kolektivne, društva, organizacije in druge, da bi objavljali v Dolenjskem listu vse vrste objav.

Vabimo vas, da objavljate v našem pokrajinskem glasilu razne razpise za nova delovna mesta, štipendije, licenčne, reklamne oglase za vaše izdelke in uslugе, oglase za izkajanje in prodajo strojev, surovin, blaga in podobno. Kdor isče delo, bo prav tako lahko s pridom oglašal v domačem listu.

Podjetja, ustanove! Naročite tudi male oglase, ki vam prinese zaslužljive uspehe! Ne pozabite pri naročanju oglasov in reklam na naslov: Uprava Dolenjskega lista, Novo mesto, poštni predal 33. Podprite z oglasi redno izhajanje našega pokrajinskega časnika!

Grdo izigravanje delavskih pravic

Navzlic jasnim zakonom doletelom o dolžnostih in pravicah socialnega zavarovanja imamo še vedno pojave grdega izigravanja teh zakonitih predpisov in hkrati srdega izkoriščanja človeka po človeku. Izrazi primer takega izigravanja in izkoriščanja si je dovolil skozi več let tesarski mojster Anton Golob iz Sel pri Sentjerneju.

Golob je dobil obrtno dovoljenje leta 1930. Zabel je prevzemal razna tesarska dela, vendar jih ni opravljal sam, temveč je za pomoč najemil različne delavce, povelični priučene tesarje. Bilo je tudi tako, da je on delo samo prevzel in sprejel plačilo, da pa so opravili najeti delavci, katere je plačal po svoji uvidenosti. Ugotovljen so primeri, da je prejel Golob za svoje delavce po 500 do 700 din na dan in hrano, on pa je plačal delavce, po lastnem priznanju, po 300 do 500 din na dan. Razlika

je spravljal v svoj žep. Tako je služil denar s tujimi rokami.

Golob pa tudi ni prijavljal zaposlenih delavcev socialnemu zavarovanju, kot bi moral. Stalno je imel socialno zavarovanega samo svojega sina. Medtem ko je prva leta prijavljal še posamezne delavce, je v letu 1955 to popolnoma opustil, lani pa niti svojega sina ni imel več prijavljenega.

Kontrola socialnega zavarovanja je ugotovila, da je imel Golob v letih 1952 — 1955 zaprosenih vsaj 19 delavcev, ki niso bili socialno zavarovani. Delovno razmerje vseh teh 19 delavcev je trajalo skupno najmanj 2.425 delovnih dni in za ves ta čas niso bili socialno zavarovani. Če upoštevamo, da je znanal dnevnji zaslužek teh delavcev s hrano, ki so jo dobili običajno pri naročniku del, povprečno najmanj 600 din, in računamo prispevek za socialno zavarovanje samo po 40 odstotkov (do leta 1955 je znašal 43

Nesreča pri sankanju

20. januarja ob 13.30 se je zgodila v Otovcu huda nesreča. Pelletni Anton Simonič in šestletni Mirko Butala iz Otovca sta se sankala preko železniške proge. Prav tedaj je pa pripeljal mimo motorni vlak in zadel v zadnji del sani. Pri trčenju je Anton Simonič dobil težje telesne poškodbe; prepeljal so ga takoj v novo-meško bolnišnico. Mirko Butala je bil laže poškodovan in se zdravi doma.

Do te nesreče prav gotovo ne bi prišlo, če bi starši malo bolj pazili na svoje otroke. To naj jim bo v prihodnje svaret, da v prihodnje ne bodo več puščali predšolskih otrok brez nadzorstva sankati. Zlasti nevarno je pa sankanje ob železniških progah in na cestah.

POŽAR V HRASTOVICI

18. januarja je v Hrastovici pri Mokronogu pogorelo poslopje Frančiške Papeže. Požar je nastal zaradi nepravilne električne napeljave, ki je povzročila kratek stik. Škoda je za približno 400.000 dinarjev. Pogorela ni bila zavarovana.

Veliko smo že pisali in govorili o tem, kako mora biti elektrika napeljana v hišo, pa kaže, da nekateri še vedno ne vedo za to.

Za pravilno električno napeljavo bi morda plačali nekaj stotakov, do takih požarov pa ne bi prišlo. Vračujemo tam, kjer je umestno, ne pa tako, da zaradi varčevanja nastane, kakor tokrat 400.000 din škoda.

odstotkov), je Golob oškodoval Zavod za socialno zavarovanje za nad pol milijona din! Poleg tega je v letu 1956 pri najmanj 711 dneh zaposlitve tuje delovne sile oškodoval občinski stanovanjski sklad za več kot 42.000 din!

Kakšne posledice nosi delavec, ki se poskuduje pri delu, pa ni socialno zavarovan, in kakšen odnos ima Golob do delavcev, s katerih delom se je okoristil, kaže primer delavca Naceta Rangusa iz Smarja. Ta se je lani avgusta ponesrečil na delu pri posezniku Antonu Cvebarju v Smarju. S sekuro se je udaril v koleno. Ker ni bil socialno zavarovan, ni šel v bolnišnico in tako ima še danes odprt rano. Stroške zdravljenja je moral plačati sam. Prosil je delodajalca Golona, da bi mu nekaj prispeval za zdravljenje, pa je ta odklonil vsakršno pomoč, čeprav je Rangus delal pri njem v času sezone več let. Z nezdgo pri delu se je tudi nehalo delovno razmerje Rangusa pri Golobu.

Zavod za socialno zavarovanje zahteva sedaj od Goloba prijavo vseh delavcev za vsa leta nazaj in plačilo obveznega prispevka. Hkrati je Golob prijavljen v kaznovanje, ker je nepravilno socialnega zavarovanja kaznivo dejanje po člene 166 Kazenskega zakonika in se kaznuje z denarno kaznijo ali zaporom do enega leta.

Člani Prerovne družbe obnovite članarino za leto 1957!

IZ NOVEGA MESTA

Na prošnjo podjetja Vodovod v Novem mestu je občinski ljudski odbor sklenil dodeliti temu podjetju stavbo na cesti Komandanta Steneta, to je hišo, kjer je bila nekot Krajčeva tiskarna. Vodovod ima v dvoriščnih prostorih te stavbe svoja skladišča, namestila pa tam urediti tudi delavnico. Podjetje bo v dodeljeni stavbi, ki je bila last splošnega ljudskega premoženja, uredilo tudi svoje upravne prostore in, kot predvidevalo, kontrolno postajo vodovodnih naprav.

Na natečaju za investicije v gostinstvu je podjetje hotel Kandije dobilo odobren kredit za nadzidavo enega nadstropja nad gostilniško dvorano. S tem bodo pridobili tujške sobe z 12 ležaji. Občinski ljudski odbor Novo mesto je podjetju dodelil tudi stavbo, v kateri je spodaj mesarski lokal. Z nadzidavo srednje stavbe bo tako postal to en objekt, povezan z hodnikom v prvem nadstropju.

Okrajna lovska zveza Novo mesto pripravlja velik lovski ples, ki bo v vseh prostorih Doma JLA 9. februarja zvečer. To bo prva taka prireditev v Novem mestu in gotovo ena najboljših letošnjih družabnih prireditev, združena s srečovanjem. Glavni dobitek bodo raznovrstna divjačina in druge dobrote. Igrali bosta dve priznani godbi, vsi pro-

ZUNANJEPOLITIČNI TEDENSKI PREGLED ZAPOZNEL UMİK

Gaza je mestec s trideset tisoč prebivalci nekaj kilometrov od Sredozemskega morja v južni Palestini. Tiran in Senafir sta dva majhna otoka ob vzhodu v Akabski zalivi v Rdečem morju. Sarm el Seik pa je kraj na južni konci Sjnajskega polotoka, mnogo manjši od Gaze, a nič manj važen. Vsi ti kraji so pomembni, ker se je ob njih zataknil izraelski umik za stare meje premirja iz leta 1949.

Umik pa se je zataknil zato, ker Izraelci pravijo, da iz teh krajev ne grede. Če bi pa v skrajnem primeru le šli, bi morale namesto njih prihiti mednarodne sile OZN. Zato — pravilo Izraelci — da nas ne bodo Egipčani več napadali čez mejo pri Gazi in da nam ne bodo zapirali vzhoda v Akabski zalivi. Vhod je namreč zelo ožek in zadostuje nekaj topniških baterij za blokada zaliva.

Egipčani niso nikoli dovoljevali Izraelu plovbe skozi Sueški prekop. Se več, celo ladjam, ki so vozile blago za Izrael, a so plule pod tujo zastavo, je bil prehod skozi prekop prepovedan. Izraelci pravijo, da to ni prav. Hkrati pa se opravičujejo zaradi napada na Egipci, češ da je bila to obrambna poteza ali, kakor to imenujejo bolj učeno, »preventivna akcija«. Ko ne bi bili mi napadli Egipčanov, bi nas oni napadli. Tako filozofiranje pa v svetovni javnosti ni posebno učinkovito, zakaj svet si danes želi predvsem miru.

Pri sobotnem glasovanju v Generalni skupščini Združenih narodov je to stališče prišlo prav posebno do izraza. Generalna skupščina je namreč ugotovila, da Izrael ni izpolnil prejšnje resolucije o umiku. Izglašovala je novo resolucijo, v kateri ponovno zahteva takojšen umik in nalaga generalnemu sekretarju Hammarskjöldu, naj ji čez pet dni poroča o tem, kako je Izrael ubogal.

Izrael pa pravi, da ne bo ubogal. V Gazo morajo mednarodne sile, Akabski zaliv mora biti prost za plovbo. Težko si je misliti, kako bo Izrael uveljavil to svojo zahtevo. Svetovna organizacija ne more dovoliti, da bi tisti, ki je napadel, s sadoj svojega dejanja izsiljeval zase ugodno rešitev. V Združenih narodih prevladuje mnenje, da se mora Izrael umakniti, kar pa ne bi pomenilo rešitev vse te zapletene zadeve. To bi šele omogočilo prve korake za resnično reševanje vseh perečih in navidez skoraj nerešljivih težav, ki danes tarejo Srednji vzhod.

Tisto, kar danes gotovo združuje sicer še močno neenotne arabske države na Srednjem vzhodu, je sovravnost o Izraela. S svojo napadalnostjo je Izrael to sovravnost samo poglubil in še poslabšal svoj položaj na Srednjem vzhodu. Arabci imajo danes v rokah dokaz: Izrael je nenehna nevarnost za naše meje in za naše mirno življenje. Izrael trdi isto o Arabcih.

In vendar je Izraelska država danes stvarnost. Ti ljudje, ki so jih stotletja preganjali po vsem svetu (Hitler jih je uničeval v stoletih) so naposled našli svojo domovino in svet jim jo je privoščil. Res so spodrinili Arabce, ki so tam živeli, in zato jih ti sovražijo. Toda Srednji vzhod je velik in zemlje je dovolj za vse, posebno če bi Arabci, kar zadeva pridnost, nekoliko posnemali Izraelce, ki se spoprijemajo celo s puščavo in jo z garanjem spreminjajo v rodovitna tla. Toda Izrael je napravil skoraj nepopravljivo napako, ker je mislil, da bo lahko z orožjem reševal to zapleteno vprašanje. Nekaj dni po zmagi na Sinaju je res mislil, da ga je rešil vsaj za nekaj let naprej. Zdal pa, ko se je znašel osamljen — celo Britanija je glasovala za afriško-azijsko resolucijo v OZN —, ko ga čakajo gospodarske sankcije in je ameriška pomoč ustavljena, je raspozelenje drugačno. Morda bo to nauk za nj.

Toda pot do resničnega miru na Srednjem vzhodu je trnova in polna nevarnih ovinkov. Morda ne bi bila tako zelo težavna, ko ne bi vselej iskale na Srednjem vzhodu prasin za uveljavitev svojega vpliva.

● Čeprav se ni dokončnih rezultatov, je očito, da sta poljska nacionalna fronta enotnosti in Gomulka osebno doživela na nedeljških volitvah zares velik uspeh. Gomulka je v svojem volilnem okraju dobil skoraj 100 odstotkov glasov. Ta volivna zmaga bo zelo utrdila pridobitve poljskega oktobra in novo pot Poljske kot demokratične, socialistične in neodvisne republike.

● V zadnjih dneh se je močno okrepil dotok madžarskih beguncev v našo državo. Na dan pribiže čez mejo k nam tudi po 600 beguncev. Do 21. januarja jih je pribižalo k nam 8601.

● V Zahodni Nemčiji se je začelo hovačenje za novo zvezno vojsko. Vpokinjanje je bilo okrog sto tisoč fantov, rojenih v tretjem trimesečju 1937.

● V Parizu so delili letake, ki pozivajo alžirskie muslimane v Francijo, naj začno prihodnji ponedeljek slav-

knti »za zmago alžirske stvarl v Združenih narodih«. Medtem pa so se po vsem Alžiru nadaljujejo boji, ki zahtevajo velike žrtve na obeh straneh.

● V atlantskem pristanišču v Francoški zahodni Afriki v Cotonu je bila tri dni sindikalna konferenca, na kateri so ustanovili enotno splošno unijo delavcev črne Afrike. Združile so vse sindikalne organizacije, med njimi tudi dosedanje podružnice francoske generalne konfederacije dela in krščanskih sindikatov.

● Indijske ladje, ki vozijo v Evropo, so dobile ukaz, naj se ne ustavljajo v južnoafriških pristaniščih. Južnoafriški minister za zunanje zadeve Eric Louw je izjavil, da bodo v pristaniščih Južnoafriške unije Indijske ladjam odrekli gorivo in vodo. Nespetost med Indijo in Južnoafriško unijo je posledica plemenitkega razlikovanja, ki ga južnoafriška oblastva izvajajo proti Indijcem v svoji državi.

Ukinitev podjetij

Občinski ljudski odbor Cromelj je sprejel odločbo, da preide Krajevna mesnica v Vinici v redno likvidacijo. Podobno odločbo je sprejel tudi za podjetje »Splošno čevljarstvo« v Dragatušu. Na predlog sveta za industrijo in obrt, je okrajni ljudski odbor ob odločbi potrdil.

Okrajni ljudski odbor je na seji 15. januarja sprejel tudi odločbo o ukinitvi Postaje za obnovu vinogradništva in sadjarstva na Grmu pri Novem mestu. Sklep velja od 1. februarja 1957. Premoženje Postaje se razdeli med okrajni ljudski odbor, kmetijsko šolo Grm in okrajno združeno zvezo.

Zapornice pozabljiva odpirati

12. januarja popoldne je avtomobil novomeške resilne postaje peljal v Sentjanj neko bolnico. Ko je avto privozil do železniške zapornice, med postajo Tržišče in Krmelj, so bile zapornice spuščene, čeprav je vlak že odpeljal mimo. Med tem se je nabralo pred spuščeniimi zapornicami še več drugih vozil. Vse klicanje voznikov ni moglo priklicati železniškega uslužbenca, ki ima na skrbi zapornice na tem prehodu. Spremljevalec resilnega avtomobila je moral pes na postajo Krmelj, to je pol- dvajset kilometrov daleč, da je »izposloval« dvig zapornice. Pri tem se je izkazalo, da je čuvaj pozabljivi odprel prehod. Zaradi te njegove pozabljivosti so vozniki izgubili skoraj pol ure

Ali ste že poravnali naročnino za DOLENJSKI LIST? Ostala je neizpremenjena: letoletna 480 din, polletna 240 din, plačljiva je pa vnaprej. Prosimo, nakažite do konca januarja vsaj polletno naročnino, s tem boste tudi brezplačno nezdgo zavarovani pri DOZ Novo mesto!

MOLIERE: ŠOLA ZA ŽENE Brezdote od hiše?

Druga premiera novomeškega Gledališča prosvetnega društva Dušan Jereb

Novomeško gledališče je po vojni uprizarilo skoro vsa pomembnejša dela največjega komediografa svetovne dramaturgije, režiserja, ravnatelja in igralca — Moliera. 10. januarja je v režiji F. Kralja začel na odru prva njegova resna literarna komedija v petih dejanjih »Šola za žene«, ki jo je prevedel J. Vidmar.

Molière je francoski pisatelj 17. stoletja; ustvarjal je v dobi francoske klasične. V smehu je pokazal tedanje družbeno ureditev. Pisal je v času, ko se je protireformacija pod okriljem kraljevega absolutizma utrđila, ko je Ludvik XIV. žil sadove Richelieujeve politike, v času, ko je fevdalni sistem že razpadal, čuvajoč svoje pozicije s teorijem, medtem ko je meštanski razred bil še slab za revolucijo. Življenje v Franciji za vlade tega »sonetnega kralja« gledi s kritičnim očesom ter ga trezno presoja. Molière je sin prebujajočega se razreda, zato je njegova podoba tedanje družbe pač takšna, kakršno je videl mešan, ki je moral plemstvu, zlasti njegovo moralno propadlost. Zato plemiče rad poniža in njegova dela kažejo borbo med meštanstvom in plemstvom. Je pa obenem genialni glasnik novega, progresivnega meštanstva. Vse njegove dodelane osebe kažejo lastnosti, navade, hibe, nazore skupine ljudi, ki so predstavniki razreda. Prav v tem je ostrihna njegove satire.

V tej komediji pokaže tip starega meščana Arnolfa, ki zlezuje svojo nedolžno in lepo varovanko Agnezo, in bi se rad z njo poročil, zato jo zapira, da bi ne spoznala življenja. Mlado in lepo deklico, ki je v ljubljeno Horaca, pa je gluho za njegovo prošnje in ukaže. Dejalje Molière tako zapleta, da prisluhnejo in uživamo ob globokih mislih njegovih »vzrovov«. Na koncu igre se razpletje: Agneza je Emrickova hčerka, ki jo je imel s Krizaidovo sestro Angelžo. Sestra je hčer roditeljske skrivaj, kakor je bila tudi tajno poročena. Mož je bil dal hčer v roko v zakonat kralj, kjer naj bi bila skroto vzgojena. Sam je moral v tuje dežele. Ženska, pri kateri je bila v roki, je štiričisto letovala Arnolfu za nagrado. Na koncu se-

veda zmagala mlada ljubez. Oče pa jde hčerko, ki se poroči s Horacom.

Režiser F. Kralj ima dober posluh za verz, ki je sicer včasih v Vidmarjevem prevodu okoren, vendar lep in zvenj tekoče. Tri stoletja nas ločijo od tega velikega komika, vendar najdemo v verzih polno življenjske filozofije. Nič čudnega, če je Goethe rekel: »Molière se je dvignil nad svoj čas!« Režiser, ki je igral tudi glavno vlogo, starega ljubosumnega snubca, je z odlično in doživljeno igro, izraženo mimiko in preciznimi kretnjami poudaril med drugim tudi svetloblinstvo, ki ga ima Molière toliko v svojih umetninah, in ki se pojavja prvič v »Šoli za žene« v starem snubcu, ki skuša zatrej mlado ljubezno s svetlimi grozjnjami in strahom pred pogubo. Ta senca gre naprej, je v »Don Juan« in končno v Tartuffu, ki ga je naše gledališče uprizorilo pred leti. V Tartuffu pa je satirik pretkel zavest svojega razreda in napovedal spopad med meštanstvom in klerom, do katerega je sto let pozneje v revoluciji tudi prišlo. F. Kralj je svojega junaka s to lastnostjo oblikoval s subtilnimi finesami, tankočuten je za dimenzijsko igre, ki jo že kar stilizira, pazi na logični poudarek in skrbni, da je igra celota. Pomilovalen posmehek mešanom, ki hrepene po plemiškem naslovu; neskrenost, podkupljivost, laž, pohlep po mladem dekletu; puha vzvišenost nad vsem, celo nad moralnim zakonom; skrivaj ironija — vsi ti odtenki vloge so našli v igralcu Kralju odličnega interpretja. Če si po sreči pa visokem poznavatelju domače tovarne »Kraška« iz Kranja, zato lahko sedaj vsak film gledamo brez nepotrebnih prekinitev, poleg tega so tudi pomankljivosti glede projekcije in tona v glavnem odpravljene.

kin tonov, njena mimika in naravnostna igra, ljubke kretnje — vse to priča, da se bo razvila v prvovrstno igralko. Arnolfov ukaz, geslo razredne družbe: »Dovoli besedi! Jaz sem gospod, ti ubogaj, tak je red!« je mlada igralka sprejela tako prepričljivo, da smo ob njeni mimiki čutili otro šatro velikega Molièra. Gornar je rutiniran igravec, njegov Horac je zaživel na odru. Jasna izgovorjava, vsajih prenateno tempo, vendar pravilni logični poudarki; ter izrazita mimika — vse to je dalo ljubimca Horaca.

Kmeta Alena, slugo, in Zoržeto, služkinjo, sta igrala P. Cigler in J. Moravčeva. Razgibana igra in poudarjena mimika sta dala viden karikiranja. Molière tu bilca podkupljivost, oboževatelje zlatega teleta, zato se je moglo komu zdelo pretirano — tu imamo še elemente burke — vendar je režiser poudaril grobot in nizkotonost kmetov ter njihovo groteskno nespretnost z različko od nizkot-

nost vladajočih, ki je bolj rafinirana in tudi amoralna. Nju-nu na igra je dejanje pozivlja. Arnolfov prijatelj Krizaid je bil M. Saje. Z dobro masko, jasno govore in sproščeno igro je v njem zaživel mešan. Snideenje Enrika (Z. Kavčič) s hčerko je bilo precej hladno, vendar ni motilo celote. Lik Horacovega očeta Oronta je upodobil V. Zabkar, notarja pa M. Dobovšek. Vsi so dali kar dobre tipe. Preprost, lahкотen, toda učinkovit scenški okvir z elementimi klasične arhitekture, kot jo je poznal Molière, je postavil J. Zamljen. Dobre maske in razsvetljavje (N. Pavlič), primerni kostumi, lepa senca — vse to je pripomoglo, da so tipi velikega komika posmeha in satire zaživelj na odru in da je uprizoritev zelo lepo uspeša.

Za Linhartovo proslavo pripravljata naše Gledališče njegovega »Mastička«, tretjo letošnjo premiero, ki bo v februarju.

Prof. Tone Trdan

Starši se premalo zanimajo za vzgojo otrok — tako nam piše ena izmed učiteljic na Dolenskem. Preberite njeno pismo in razmislite sami.

Spet ista pesem. Otroci mnogo izostajajo od pouka, ker je na delu delo pomembnejše kot šola, zlasti pa veliko manjkajo tisti otroci, ki obiskujejo šolo zadnje leto. Poslali smo staršem opomine in ukore, toda vse brez uspeha. Mnogi starši vidijo v otroku le delovno silo, ne pomislijo pa da vseh otrok ne bodo mogli imeti doma in kaj tedaj?

Pred tremi tedni smo imeli sestanke šolskega odbora. Pogovorili smo se o materialnem stanju šole in o vzgoji otrok. Opazili smo, kako napočeno vzgajajo nekateri starši otroke. V primeru, da je otrok negljenh in kraj in prinajša domov razne predmete, največkrat pa denar, se mati zadovolji z izgovorom, da je otrok denar našel. Pred kratkim pa je tak otrok pri neki hiši vzel dva tisoč dinarjev. Mater smo morali poklicati v šolo. Zavgovarjala ga je in sama povedala, da otrok kadil, in si za

denar, ki ga »najde«, kupi cigarete. Rekla je, da ga ona ne more odvezati kajenja, ker bi bilo po njenem še slabše, če bi ga opozarjala, naj neha. Namesto, da bi otroka posvarila, ga zagovarja. Velikokrat so starši odgovorni za dejanja otrok.

Se nekaj. Mnogokrat se zglosti mati pri učitelju, ko ima otrok že v spričevalu nezadostno. S silo hoče doseči, da bi učitelj popravil nezadostno o-ceno. Taki starši pozabljajo, da je podkupovanje za nam-in da je edino sredstvo za pre-stop v višji razred — znanja.

Neka mati je prišla letos menda prvič na roditeljski sestanek. S seboj je pripeljala dva otroka, ki naj bi poslušala, kaj se bo na sestanku govorilo. Ali je to vzgoja? Ker ni bil v pol uri sestanek končen, je jezna odšla. Razume-mo, da imajo matere mnogo skrbni in malo časa, zato smo tudi kolikor mogoče kratki. Dve uri bi menda lahko vsak

žrtvoval, saj ne bi bili brezplodni!

S tem hočem opozoriti starše na vrsto napak, ki se ne smejo več ponavljati, če hočemo vzgajati naše otroke v dobre državljanke. Upajmo, da v prihodnjic ne bo prišlo na roditeljski sestanke le 40 staršev, saj imamo na šoli 132 otrok.

Starši bi se morali zavediti, da dajo otrokom najlepšo do-to, ču ga pravilno vzgajajo in mu omogočijo poklic. Starši ne bi smeli otrok zato izkro-ričati samo za delo, morali bi jim omogočiti, da bi vaje kdaj pa kdaj vzeli v roke knjigo. Le na ta način lahko dokažejo pravo ljubezen in skrb za svoje otroke.

Malči Arh Podgrad

Mladina z novomeške gimnazije piše

V soboto 12. januarja je bila v risalnici novomeške gimnazije polna konferenca osnovne organizacije LMS na gimnaziji. Mladinci so pregledali delo in uspehe v prvih mesecih pouka. Razpravljali so tudi o tem, kaj bodo naredili v prihajajočem polletju.

Krožki, ki so vključeni v mladinsko kulturno društvo »Oton Zupančič«, so delali že od začetka šolskega leta, kolikor so mogli poslušati učitelja in priprav za šolo. Mladim pesnik, ki so člani sekcije, niso usahnil. Ceravno niso imeli denarja za izdajo nove številke »Stezice«, so pisali in prav na tej konferenci seznanili dilštvo s svojo delo. Tako sta nekaj stotih literarnih pesnikov prebrala sedmošolska Jože Prešeren iz Zabe vasi in Janez Kramar iz Kamenja, ki je poleg pesmi prebral tudi prozni odlomek Kako so umirali slovenski partizani. Spomlad, bo literarna sekcija organizirala v Novem mestu literarno večer do-lenskih srednješolcev, da bo najmlajša pesniško generacija lahko spoznala tudi širša javnost.

Recitacijski krožek je bil zelo delaven. Člani so nastopali na vseh proslavah v Novem mestu na šolskih proslavah, kakor tudi na proslavah JLA v Birčni vasi in Bršljinu. Tam je nastopila tudi folklorna skupina v slavoslovnih narodnih nošah pod vodstvom prof. Jankovičeve. Recitacije je pripravil tudi profesor Bohdan V. folklorna skupini sodeluje 24 dijakov, ki so vadili dvakrat na teden.

Sabisti so najbolj vztrajni. Njihovo društvo »Stojan Puc« pravo lepo uspeva. Dosekli so tretje mesto na hrznotemskem prvenstvu v Trebnjem. Člani tega društva prido vadilo in se udeležujejo vseh tekmovalni.

Tudi dobrih športnikov na novomeški gimnaziji ne manjka. Nekateri mladinci so člani šolskega ške ekipe TVD Partizan. V prvem polletju je bilo mednarodno tekmovalno v kosarki. Prvo mesto je zasedel osmi razred.

Na konferenci so pregledali tudi sklepe prve konference. Takrat je bil izvoljen odbor, ki naj bi poskrbel za sodelovanje z valensko mladino. Odbor se je skoraj trudil, da bi prišlo do sodelovanja vendar bo to uspelo šele sedaj, ko bo tudi valenska mladina dobila svoje mladinsko vodstvo. Sodelovanje z mladino učiteljske je bilo letos kar zadovoljivo. Organizirali smo skupne proslave in zabave.

V prvem polletju smo imeli tri mladinske konference. Na eni izmed njih je mladina razpravljala o zunanjih politikah in o socialističnih gimnazij v svetu.

Pokazem: Aktivni po razredih so kar razgiban. V petih razredih predelujejo statut LMS, pomagajo pa jim člani sekretariata Ostali razredi imajo redno na programu politične predlede, razpravljajo pa tudi o šolskih problemih. Pri pripravah za novoletno jelko so bili vsi zelo pridni.

Konferenci je prisostvoval tudi zastopnik OK LMS Novo mesto, ki je razdelil mladincem in mladinkam nove izkaznice, jih vzpodbujal in jim dal smernice za nadaljnje uspešno delo.

JUGOSLOVAN V PEKLU

»Čujte no, gospod kolega, kaj pa tistile angel dela pri nas v peklu?«
»Ah, to je neki Jugoslovan. Veste, on sicer dela v raju, k nam pa pride vsako popoldne honorarno!«

(Prenos s 3. strani)
V FLRJ uživajo vse verske skupnosti enake pravice. Iz svetovno nazorskih razlogov je drugačen odnos do ljudskih oblasti; nemogoč. Za svobodni razvoj verskega in cerkvenega življenja jamči naša ustava, Zakon o pravnem položaju verskih skupnosti, predvsem pa še sama socialistična družba in demokratske pravice državljanov brez razlike. Vse naše delo in odnos do ljudskih oblasti nosijo pečat mirnega in poglobljenega dela za naš skupni napredek. Jasno je samo po sebi, da ljubosumno tudi mi čuvamo pridobitve NOB, posebno se bratstvo in enotnost. Temelj vsemu so pa naša evanđeljska načela in pozitivni krščanski nauk. V najtežjih trenutkih slovenske zgodovine smo stali patriotični duhovniki ob strani svojemu narodu in bili pripravljeno braniti svobodo in neodvisnost svoje domovine tudi za ceno svojega življenja. Tudi danes ne želimo, da bi nam kdo dal nasvete, najmanj pa jih želimo od tistih, ki so zapustili svoje črede in pobegnili v zamejstvo!

Se to bi rad povedal v zvezi s tem vprašanjem: vemo, da je vodstvo Cerkev poklicano urejati pravne odnose med Cerkvijo in državo. Mi pa smo kot zvesti člani Cerkev in dobri sinovi svoje domovine vedno pripravljeno izravnovati

in pomagati, kjerkoli in kadarkoli se da, z željo, da bi predstavniki Cerkev in države čimprej rešili še vsa pri nas odprta vprašanja. Ne lastimo si nobenih pravic in po-oblastil, le s svojim pravičnim delom in korektnim odnosom do posameznih predstavnikov hočemo graditi most med obema in ustvarjati vzdušje medsebojnega sporazumevanja.

Kakšen je program Pokrajinskega odbora CMD za Dolensko?

Naš program je v sklopu programa, ki ga vsako leto januarja sestavi Glavni odbor CMD v Ljubljani in ki ga sprejememo z morebitnimi dodatki ali prilagoditvami na pokrajinskih sejah. Kakor doslej, bomo imeli tudi letos 4 okrajne sestanke in 2 pokrajinski proslavi, eno za društveni praznik in Dan vstaje ter drugo za Dan republike. Upamo, da bo letos počitniški tečaj »Studijski teden CMD« tokrat v Novem mestu, kate-rega se bodo lahko udeležili tudi naši sosedje hrvaški duhovniki. Zanimivo bo kulturni nastop naših članov in koncert društvenega pevskega zbora, ki bo pravzaprav predstavil našo tovrstno dejavnost tokrat na Dolenskem. Verjetno bomo tudi našli možnost za obisk slavne kartuzije Pleterje pri Sentjerneju, kjer je doma naš priljubljeni in od-

lični član, gospod prior dr. Edgar Leopold, znan po svojem pozitivnem zadržanju med NOB.

Ali imate z ostalimi pokrajinskimi odbori CMD kake neposredne stike, bodisi v naši republiki ali v sosedni republiki Hrvaški?

»V Sloveniji smo povezani z vsemi pokrajinskimi odbori po naši centrali in glavnem odboru CMD. Srečujemo se na raznih proslavah, sestankih in zlasti na počitniških tečajih. Na raznih običnih zborih stanovskih društev po vsej državi se pa spoznavamo z verskimi predstavniki drugih veroizpovedi, tako s pravoslavnimi, protestantskim in muslimanskimi. Rad se spominjam srečanj z duhovniki v Bosni in Hercegovini, v Crni gori, Hrvaški in Makedoniji. Pogostejše stike imam s pokrajinskim odborom v karlovcem področju, Liki, Kor-dunu in Baniji, ki mejijo na Belo krajino.

23. novembra sem bil kot delegat CMD na občnem zboru društva katoliških duhovnikov v Zagrebu. Hrvaško duhovniško društvo se počasi konsolidira in članstvo raste. Ljudska oblast jih podpira, cerkveno vodstvo pa tudi nima več tako ostrega odnosa do članov društva; »non licet« in »non expedit« praktično več

ne prihaja v poštev. — Seveda porabim tudi osebne stike med hrvaškimi duhovniki, tako katoliškimi kot pravoslavnimi. Za pogovore o vseh važnih stanskih in društvenih vprašanjih.

Kakšni so na področju Dolenskega pogoji za bodoče delo vašega društva?

»Menim, da so ugodni in da se bodo počasi še zboljšali. Naše delo je tako izdelano, po društvenih pravilih opredeljeno, da nas vsak dobromiselni duhovnik lahko razume in stopi v naše vrste. Samo posamezniki se nam bodo vedno izmikali, vendar smo pripravljeno spet in spet pojasnjevati, jih obiskovati in razlagati našo društveno in sodobno stvarnost. Zdi se mi, da nekateri premalo poznajo naše društvo, le preradi pa nasedajo nekaterim zahrbtnim namenom in škodoželjnim vplivom od koderkoli!«

Kot sem že pojasnil, bomo letos delali v društvu po delovnem programu za 1957. Zlasti delaven bo literarni krožek, posluževali se bomo pokrajinske knjižnice CMD v Novem mestu, društvo pa bo pomagalo tudi članom, ki bi se radi kulturno udeleževali. Na društvenih sestankih bomo pa študiral predvsem so-cialna vprašanja.

in vseh potrebnih stvari. Seveda bomo upoštevali tudi finančno plat, smo včasih pristijeli in kvalitetne filme vrnili tudi kakšen povprečen western ali kaj podobnega, ki nima umetniških kvalitet, gledalce pa privlačuje. To je zato, ker filmska publika v Novem mestu in tudi drugod se nima potrebne razgledanosti in je mlada. Včasih se zgodijo da ima dober umetniški film manj obiska kot podpoprečna kovbojka.

Naša uprava najema filme od skoraj vseh distribucijskih podjetij Jugoslavije. Na prvem mestu je beograjski Morava-film, nato Lovćen-film, Kinema-Sarajevu, Makedonija-Skopje, Zetanim itd. Se najslabše zveze imamo z zagrebško Croatia in ljubljansko Kinema. Pri slednji bi pomnil, da smo precej zapostavljeni, oziroma da je »Kraška« toliko privilegirana, da nam pobere vse kar je kaj vrednega. Tako smo lani, samo da ne bi popolnoma prekiniti stikov odkupili dva filma, ki sta že bila v Novem mestu in kinu »Kraška«. Tako je pri Vesni. Pri drugih distribucijskih je drugače. Tam v takem primeru, kot je v Novem mestu, razdeljemo vse filme v dve skupini in potem vsak lahko izbira v svoji skupini. Tako ni zapostavljanja. Mislim, da se bodo sčasoma odnosi »Kraške« izboljšali in konkurenca ne bo imela škodljivih posledic, ampak bo nasprotno srbela za še večjo kvaliteto filmskega sporeda v Novem mestu.

Kaj bomo lahko gledali v letu 1957?

Da bi spoznali probleme novomeških kinematografov, smo obiskali načelnika Doma JLA kapetana Bojančiča in upravnik kino »Kraška« tov. Adama. Danes naj posredujemo razgovor z načelnikom Doma JLA. Ta nam je povedal precej zanimivih glede nabave filmov, glede letošnjega sporeda itd.

»Uprava Doma JLA se že vse od začetka trudi, da začel kapetan Bojančič, da bi nabavljala same dobre in kvalitetne filme in tako zadovoljila novomeško občinstvo. Naš cilj sta kvaliteta in pestrost sporeda. Jasno je, da vedno ne moremo nabaviti samo

V Domu JLA bodo predvajali letos 45 barvnih filmov

»Vedeli bi radi, kakšen je letošnji spored? No, večina filmov je kvalitetnih in le redki so brez umetniške vrednosti. Se nekaj. Letos bomo od skupnega števila 45 filmov, ki so že odkupljeni, gledalci kot običajno, imeli lepa pa še nekaj cinemasopskih. Začnimo kar s sporedom za prve tri mesece letošnjega leta.

Konec januarja bomo gledali popularni ameriški film »Stekleni svetleček« Leslie Carona v glavni vlogi. Takoj nato bo na sporedu ameriški film »Obsojen« (gl. vloga Glenn Ford) in nato ameriški film Dva tedna ljubezni (v gl. vlogi Richard Montalano). Za konec meseca bomo imeli na sporedu še sovjetski film Pomladanski mraz. V februarju bomo videli: Tarzan brani džunglo, Sodiak Timberline, skrivnost soha, znani italijanski film Krub, ljubezen in fantazija z Gino Lollobrigido in Vittorio de Sico. Takoj nato bomo videli Upornika z Gary Cooperom, nato italijansko komedijo Turok Napoletane (v gl. vlogi Totò) in za konec italijanski glasbeni film 16 ljubavnih pesmi. V marcu bo na sporedu ameriški western San Antonio z Errol Flynnom, dve domači filmi Zelnica, ameriški otroški film Mail begunec, črnogorski film Zle pale, ameriška filma Kvartopirec z Mississippija in cinemasopski film Vera Cruz. Konec meseca bomo videli hrvaški kriminalni film Verdži treh temnih ptic in sovjetski film Knežinja Meri.

Za ostali del letošnjega leta še nimamo popolnoma izpopolnjen spored, vendar so že sedaj zagotovljeni nekateri delo domači filmi. Klasičirali bi jih po nacionalni pripadnosti produkcije.

Največ bo seveda ameriških filmov, kajti ameriška filmska proizvodnja je brez dvoma največja na svetu. Poslednjič sem videl Pariz, (glavne vloge: Elizabeth Taylor in Van Johnson), Marty (odlični film, nagraden na filmskem festivalu v Cannesu), komedija Pot v Hollywood (gl. vloge: Doris Day in Gary Cooper). Ne kot tujec (Olliva de Havilland, Robert Mitchum in Frank Sinatra), Zene orkestra (popularni film o orkestru (Sophtio Loren M. vlogi), Pačifika (western film), čevljar (gl. vloga Douglas Fairbanks ml.), Bobni preko reke (western z Audie Murphy v gl. vlogi), Tulci v sedlu (western) komedija Poskribi za veselje (par Stanly in Ollio), Svengali (Hildegard Neff in Terence Morgan v gl. vlogah), dolgo pričakovani film Bosonoga grofca (v gl. vlogah Ava Gardner in Humphrey Bogart), znana komedija General in inspektor (Danny Kaye), dragi film Zvezda Indije, Kteopatra, Borba v vsemirju, Broadwayska upavanka, Clovek s puško, Zenska temnica, Weekend v Waldorfu, Gracelia.

Od francoskih filmov so že zagotovljeni: Otroci ljubezni (Etchick Choureaux v glavni vlogi), Marijana moje mladosti, Avanture seviljskega brivca, komedija Moški so takšni itd. Odkupljeni bo-

Kapetan I. kl. Dušan Bojančič, načelnik Doma JLA v Novem mestu

do verjetno še Rdeči balon in Svet tisine (oba filma sta bila nagradjena na festivalu v Cannesu), ko bi vsi fantje sveta, Francoski can-can, Junaki so utrjeni itd.

Od angleških filmov je do se-daj predviden le Madlene (Ann Todd v gl. vlogi) od sovjetskih pa Dvanajsta noč in še nekateri. Predvideni za odkup so tudi nekateri japonski filmi, med njimi znani film Sedem samurajev in Legenda o Ugescu. Od ameriških filmov so predvideni za odkup tudi Veliki manevri, znani film Ane Magnani Tetovirana roža, Kelly in divja maska, Dajnt horizonti, Cirкус, Calapallo in Velika avantura.

Seveda ne smemo pozabiti tudi na cinemasopske filme. Se letos bomo lahko gledali cinemasopski film Do pekla in nazaj (vojni film z Audie Murphy v glavni vlogi) in vistavilni film Primita tatu (kriminalni film z Grace Kelly in Gary Grantom). Med letom bomo odkupili še nekatere druge, pripomniti pa moram, da je cinemasopskih filmov pri nas še malo uvoženih, ker je tudi odjemalcev v Jugoslaviji doslej še malo.

Ob zaključku zanimivega razgovora s kapetanom Bojančičem sem zvedel še, da je imel lani največjo udeležbo star film Bell Jorgovan, kljub vsem pomankljivostim glede tona in tudi slike. Za njim pride domači film Hanka in seveda Tarzan in njegova tovariška. To nam kajpak pove marsikaj.

F. Mikec

L. M.

Otrok je odkril, taka je zato tudi njegova risba. Ivan Slapničar: NA VRTU (novomeška gimnazija)

Živahno zimsko izobraževanje

Letošnjo zimo je izobraževanje zavzelo zelo lep obseg. Razni tečaji in seminarji so po vseh občinah. V Dolenskih Toplicah so pravkar zaključili strokovni tečaj za upravnike in knjigovodje kmetijskih

Letošnjo zimo je izobraževanje zavzelo zelo lep obseg. Razni tečaji in seminarji so po vseh občinah. V Dolenskih Toplicah so pravkar zaključili strokovni tečaj za upravnike in knjigovodje kmetijskih

Za 40.000 din za slučaj invalidnosti vsled nezgode našega tehnika pri DOZ Novo mesto, za 20.000 din za slučaj smrti, ki bi bila posledica nezgode. Ne odlašajte zato s plačilom naročnine za dolenski pokrajinski časnik!

zadrug ter državnih posestev. Organizirala ga je Okrajna zadrzna zveza, na njem pa so predavali člani društva kmetijskih inženjerov in tehnikov, sekcija Novo mesto.

V Straži imajo seminar za vodilni kader podjetij in sindikalnih podružnic, v obratih NOVOLESA v Straži pa imajo še posebej strokovne tečaje za delavce. Tudi tečaj Okrajnega ljudskega odbora v Dolenskih Toplicah za administrativne uslužbence občin se nadaljuje. V Semežu pripravljajo strokovna predavanja za delavce in uslužbence. Predavanja bodo v podjetjih. Tečaje, obo-sno seminarje za člane delav-skih svetov in upravnih odborov sindikalnih podružnic pripravljajo tudi v drugih občinah.

Semiške novice

V nedeljo, 13. januarja, je bil v osnovni šoli v Semicu drugi roditeljski sestanek. Udeležilo se ga je od 198 šoloborbenih otrok 146 staršev! To je dokaz, da se večina staršev zanima za socialistično vzgojo in izobrazbo svojih otrok. Le dobro pripravljene sestanke privlačijo iz leta v leto več roditeljev.

Sestanka se je udeležilo tudi nekaj tvarišev iz Novega mesta. Tako je profesor Ivo Zobe predaval o zdravstvu, o higijskih in nehygijskih razmerah pri nas ter o njihovih posledicah. Po predavanju so predvajali film o higieni, ki je ljudem nazorno prikazal kako lahko s skromnimi sredstvi in dobro voljo ohranimo red in snago v stanovanju in vsej okolici, kjer živimo. Vi-

deli smo tudi film o transfuziji krvi, o njeni potrebi in pomenu. Navdušenje po končanem predavanju in filmu dokazuje, da si naši ljudje takšnih in podobnih predavanj želijo. Za predavanje se tovarišu prof. Zobcu iskreno zahvaljujemo in želimo, da naš spet kmalu obišče.

Na sestanku so razredni učitelji poročali o učnih uspehih in neuspehih ter o šolskem obisku ob zaključku prvega polletja. Učni uspeh je bil zadovoljiv, lahko pa bi bil boljše, če bi starši ne preobremenjevali otrok z delom, da bi imeli dovolj časa za učenje, kar je zlasti v višjih razredih nujno potrebno. Otroci se vsega ne morejo naučiti v šoli. Tudi z obiskom smo bili zadovoljni, razen pri učencu Fran-

cu Pašiču iz petega razreda, ki izostaja od pouka tudi po več tednov, čeprav ve, da je nezakonjena osemletna šolska obveznost. Njegova starša so bili zaradi tega prijavitelji sodniku za prekrške v kaznovanje.

Ob zaključku prvega polletja je šola kupila diaproskop, ki je za sodobno šolo res potreben. S tem bomo dosegli še bolj nazoren in kakovosten pouk.

Učitelji in starši smo si bili edini v tem, da bomo le s skupnimi močmi lahko vzgojili otroke v aktivne graditelje naše socialistične družbe.

P. M.

Nevsakdanje srečanje jubilarov

V nedeljo 30. decembra je bila v Biški vasi pri tov. Janzevi Opari lepa in ganljiva svečanost: 50-letnica tistih, ki so bili leta 1906 rojeni na območju bivše občine Mirna peč.

Jubileja se je udeležilo 23 moških in 2 ženski — 25 jubilarov, ki so v letu 1956 izpolnili 50 let.

Od petindvajsetih jubilarov jih živi 14 v svetem rojstnem kraju, 4 v Ljubljani, 1 v Ribnici, 3 v Novem mestu, 1 v Prečini in 2 na področju občine Trebnje.

Ganljivo je bilo svidenje z nekaterimi, ki se niso videli od šolskih klopi dalje. Obujali so spomine in so prisrčno zabavali. Navzoči so bili tle tovariši in tovarišice: **Stah Franc** iz Ribnice, **Ludvik Staric** (Letec Kranjec) iz Ljubljane, **Anton Šraj**, **Alojzija Makše** in **Amalija Rozman** iz Ljubljane, **Makše Janez**, **Franc Rajer**, **Franc Janjnik** iz Briljuna pri Novem mestu, **Alojz Kafir** iz Frečne, **Janez Opara** iz Biške vasi, **Anton Krevs** iz Malenske vasi in **Janez Muhlič** iz Češnjic, **Alojz Lužar** iz Ivanje vasi, **Janez Kolenc** z Malega vrha, **Anton Langer** iz Gornjega Podboršta, **Alojz Brezovar** iz Hmeljiča, **Janez Smolčič**, **Jože Jakopin** iz Sentjurja, **Janez Krevs** iz Hrašta, **Jože Makše** s Poljan, **Jože Rozman** in **Janez Zarabec** iz Globodola, **Miha Kastelic** z Jezera, **Jože**

Kaj je novega v Stopičah

Pred kratkim sta bila v Stopičah dva občna zbora: Društva prijateljev mladine in Zveze borcev.

Poročila o delu DPM so pokazala, da je društvo na pravi poti, kar je zlasti zasluga tainice Angele Knafliceve. Društvo prijateljev mladine v Stopičah šteje 63 članov. To je že kar lepo število, vendar se premajhno za tako velika okolja. Vsi člani društva pridno delajo, o čemer pričajo razne ekološke predvsem se je to videlo za novo leto, ko so kar v štirih vaseh uspešno organizirali novoletno jelko za predšolsko, šolsko in poškolsko mladino. Vse predšolske otroke so tudi pogostili. Vsem, ki niso prišli na novoletno jelko, so poslali darila na dom, poleg tega so člani DPM zbrali tudi sadje.

Da pa delo DPM tudi v bodoče ne bo lahko, vidimo že iz številnih sklepov, ki so jih sprejeli na občnem zboru. Marca bodo pripravili pionirsko maskarado, pionirje pogostili in nagradili najboljšo maske. Ob koncu šolskega leta bodo najboljšo učence nagradili in pripravili zaključno posvetitev za prve maturante na stopiški gimnaziji.

Zelo razveseljivo je tudi sicer, da bodo še bolj kot doslej sodelovali na roditeljskih sestan-

kih in tudi sami vplivali na mladino. Na tem občnem zboru je bil ustanovljen tudi Pionirski svet kot sekcija DPM. Tu moramo omeniti, da je član tega sveta tudi mladič Dimit, katerega enoto so naš pionirski občinski 22. decembra. Takrat je bilo tudi sklenjeno, da bo naslednje trdnja in trajna povezava med JLA in pionirji stopiške šole.

Društvo prijateljev mladine v Stopičah bo povsod pomagalo, kjer koli bo treba mladini pomagati.

Občni zbor Zveze borcev je bil slabo obiskan. Delo te organizacije v Stopičah ni popolnoma tako, kot bi moralo biti. Seveda s tem ne mislim podcenjevati dela organizacije, temveč poudariti samo to, da bi moralo delo poživeti.

Prva in najvažnejša naloga Zveze borcev je, kot je poudaril delegat ObLO tov. Kobler, skrb za otroke padlih in še živih članov ZB. Posebno skrb je treba posvetiti otrokom borcev, ki so ostali brez staršev. Važna naloga organizacije pa je tudi, da člani svojim svaščanom razložijo ob posebnih priložnostih razna dogajanja v svetu.

Sklep, da bodo do kongresa ZE zbrali vse gradivo NOB,

Člani Rdečega križa v Smarjeti za volitve SZDL

13. januarja je bil v Smarjeti občni zbor Rdečega križa. Ob zelo lepi udeležbi so razpravljali o delu odbora Rdečega križa, zlasti pa o pomoči socialno šibkim prebivalcem in o kvotodajalcih, ki jih bo kmalu potrebovala nova transfuzijska postaja v novomeški bolnišnici. Tovarišica Grahutova je prebrala članek dr. Toneta Hočevarja o nalogah Rdečega križa, ki je bil objavljen v Dolenjskem listu. Člani so razpravljali tudi o higieni in o novem vodnjaku v Dolenji vasi, za katerega je dal potrebni material za obnovno okrajni odbor Rdečega križa, ostala dela pa so vaščani naredili prostovoljno. Učiteljica Andreja Gornik je razložila članom Rdečega križa pomen volitve novih vaških odborov Socialistične zveze, ki bodo v Smarjeti 24. februarja. Sklenili so, da se bodo vsi udeležili volitve. Nato so izvolili nov upravni in nadzorni odbor organizacije Rdečega križa za Smarjeto.

Tudi kino Doma JLA v Novem mestu prenovljeno

Preureditev kino dvorane »Krkas« gotovo pozdravljajo vsi ljubitelji filma. Tudi kino v Domu JLA ni ostal pri starem. Čeravno predvajanje filmov ni bilo prekinjeno, se je v dvoranah marsikaj izpremenilo. Novi sedeži so bili neobhodno potrebni, stene so dobile svežo silko, pa tudi za boljše projekcijo slik in tona so poskrbeli novi tehnični pripomočki, ki jih je dobavila tovarna lakra iz Kranja. Omogočeno bo tudi predvajanje filmov novejših sistemov za široko platno.

V. M.

Kmetijska proizvajalna zveza Bele krajine

Na deseti redni seji obeh zborov OLO Novo mesto 15. januarja je OLO sprejel odločbo o ustanovitvi Kmetijske proizvajalne zveze za Belo krajino s sedežem v Črnomlju. Kmetijsko proizvajalno zvezo so ustanovile vse kmetijske zadruge v Beli krajini.

VSO SKRBE JE TREBA POSVETITI VODNIŠKEMU KADRU

Trešnje so tudi z vodniškim kadrom. Res je sicer, da ni bilo nobenega vadečega oddelka brez vodnika, toda nekateri od teh so še premladi in neizkušeni. Njihovo vnanje in prizadevnost moramo bolj spodbuditi, toda to še ni dovolj; moramo jim pomagati in jih strokovno usposobljati bodisi z vodniškimi tečaji, bodisi s prednaučnimi urami. Le tako bomo mogli v doglednem času priti do stalnega in vodniškega kadra, ki je prvi pogoj za uspešno delovanje silnešnega telovadnega društva. Naj ne bo tečaja v okrajnem in republiškem merilu, na katerega ne bi društvo poslalo nekaj takih mladincev in mladink, ki bodo vselej do vodniškega poklica in so tudi drugače zanj sposobni. Dosti izkušnje si tudi lahko pridobijo od starejših vodnikov, zlasti pa od načelnika in načelnice. Načelnica Ružica Kavčič vodi dva oddelka in je kljub temu, da je še prvo malo časa v Novem mestu, pokazala toliko znanja in izkušenj, toliko potrvovalnosti in prizadevanja, da je lahko vsem vodnikom in vsem članom za vzor, kako se treba organizirati in ljubiti v njej aktivno sodelovati in svoje znanje nesebično posredovati vadečim članom.

PARTIZAN MORA ZAJETI VSO MLADINO

TVD Partizanovo mesto je imelo ob koncu leta 1956 vpisanih 110 moške deč. 70 pionirjev in pionirk, 39 mladincev in mladink ter 92 članov in članic skupno torej 377. To število predstavlja le približno 5% vsega prebivalstva, zato lahko rečemo, da je še odločno premajhno. Če pa pomislimo, da se jih od tega števila udeležijo redne vadbe je 225, potem je stanje še nekoliko slabše. Sij ko poprje bo treba poskrbeti, da bo Partizan zajel vso mladino Novega mesta in okolice. Vendar te dolžnosti ne smemo niti za trenotno Partizan, marveč je treba za to narediti vse družbene organizacije in celotno prebivalstvo. Partizan je tista organizacija, ki vzgaja našo mladino v telesno in duševno zdravo, za vse napore odprano državljanu, pa naj bo to v publici ali v taji. Zato je treba za Partizan, njegov delavski, kmetijski in dijaški neti in omogočiti pot do te organizacije. Le tu bo našla vse tisto, kar potrebujemo, predvsem pa zdravila in moč ter sabavo in razvedrilno. Tako se treba organizirati v okrepili in doseglje vse tiste cilje, ki jih zamisli naš Partizan. Raznoma telesnih vaj morajo postati delovnim ljudem, zlasti pa mladini vsakdanja potreba in razvedrilo. (Se nadaljuje.)

DOLENJSKI OBVEŠČEVALEC

Tedenski koledar

Cetrtek, 24. januarja — Felicitjan. Sobota, 25. januarja — Trpimitr. Nedelja, 26. januarja — Pavis. Ponedeljek, 28. januarja — Peter. Torek, 29. januarja — Franc. Sreda, 30. januarja — Martina. LUNA: 30. januarja, ob 23.34 mlaj.

KINO

»Krkas« — Novo mesto: od 23. do 25. I. ameriški barvasti film »Velika noč Casanova«. Od 29. do 31. I. francoski film »Stopnice za služinčad«.

Dom JLA — Novo mesto: od 23. do 25. I. ameriški barvasti film »Dva tedna ljubezni«. Od 29. do 31. I. soviški barvasti film »Spomladanska alana«.

Črnomelj: 26. in 27. I. ameriški film »Pekel pod ničlo«. 29. in 30. I. ameriški film »Oče in mati«.

Metlika: 26. in 27. I. ameriški barvasti film »Džipsi«. 30. I. ameriški film »Ljubezem s tujcem«.

Kostanjeva: 27. I. ameriški barvasti film »Lila«.

Dol. Toplice: 26. in 27. I. ameriški film »Protivzvojska obramba«.

Trebnje: 26. in 27. I. ameriški barvasti film »Pas za pištole«. Predstave v nedeljo ob 14. in 18. uri.

Mokronog: 26. in 27. I. ameriški film »Njeno življenje«.

Straža: 26. in 27. I. angleški film »Vidim mračnega tujca«.

Potujoči kino

predvaja ameriški film »Očka, vrni se!« v soboto 25. januarja, ob 18. uri na Otočcu; v nedeljo 27. januarja, ob 18. uri v Skočjanu in ob 18. uri v Smarjeti.

Film je priporočljiv za mladino.

Več mladine v metliško gasilsko društvo

Ko so pred kratkim metliški gasilci pregledali delo svojega društva, ki se ponaša s častjo, da je najstarejše v Sloveniji, so videli, da je bilo tudi v minulemu letu marsikaj opravljeneh. Pred društvom sta bili lani predvsem dve nalogi, namreč, da urede gasilsko orodjarno in izvedejo proslavo 87-letnice obojega društva, kar naj bi bilo združeno tudi z razvijanjem novega gasilskega prapora.

Doslej so imeli metliški gasilci orodjarno in garazo ločeno — ena je bila na zgornjem koncu mesta, druga pa na spodnjem koncu mesta — kar je ob požaru močno oteževalo naglo reševanje akelejo. Zato je društvo sklenilo, da popravi dosedanje leseno orodjarno, ki jo je lani razširilo, napravilo nove opazne stene, vsavilo okna, popravilo streho in tlak. Tako je bil pridobljen prostor za vse orodje, opremo in veliki gasilski avto. Dela so bila do jeseni v glavnem gotova, neizvršena pa so ostala še razna manjša dela. Tako bo potrebno napraviti iz del stropa, korito za pranje cevi, napejljalni bodo morali vodovod, izvršiti cementno prevleko pod stolpom in urediti police oziroma omarice za opremo in delovne obleke. V neposredni bližini bo treba dobiti tudi skladišče za bencin in olje, da bo gasilec v potrebi vse takoj pri roki.

Uspešno je bila izvedena tudi druga naloga: 1. julija 1956 je društvo dobilo nov prapor; starega, pod katerim so za blagor bližnjega metliški gasilci nastopali 81 let, so pa oddali v Belokranjski muzej. V okviru te proslave je muzej priredil razstavo metliškega gasilstva, člani sami pa so 22. junija zaigrali odreko kroniko Ivana Drobniča »Kako so v Metliki ustanovljali požarno brambo«, kjer so bila prika-

NEPOGOGLASI

Stanovanje v Novem mestu kupim ali vzamem v najem. Plačam več let vnaprej. Ponudbe v upravo lista pod »Stanovanje« (21-57). Prodaj dolg plaše (bundo), vse obložen s kožuhovino. Ogled vsak dopoldan: Partizanska 21-I-Novo mesto.

Prodaj vinarjad, sadovnjak in zidanico v Straški gori: Dular Učenik. Interesenti naj se zglasijo pri Ivanu Sitarju, učitelju v Toplicah.

Milinarji, pozori Na javni dražbi

GIBANJE PREBIVALSTVA

NOVO MESTO
V času od 12. do 19. januarja je bilo rojenih 11 dobov in 15 deklic.

Porodili so se: Dobnovič Ljubomir, kamnosek iz Subotske in Lipar Terezijska, likarica iz Novega mesta. Kobe Jože, kolar iz Novega mesta in Bruc Frančiška, hči kmeta iz Stopič.

Umrla sta: Barbo Jožeta, anezilka, 61 let iz Novega mesta in Nalstaj Marija, žena posestnika, 52 let, s Trebelneja.

GOTNA VAS
Umrla je 55-letna Hrvat Ivan, gospodinja iz Stranske vasi.

Trnovomeško narodno društvo

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici roditelje: Gazdova Marija iz Pleberberka — deklico, Milinovič Marjana iz Novega mesta — dečka, Vidic Cvetka iz Smolenje vasi — deklico, Stok Jelisaiva iz Rumanje vasi — deklico, Erbecnik Frančiška iz Gor. Grašičica — deklico, Kenda Zdenka iz Gotne vasi — dečka, Mlakar Slavka s Cateja — dečka, Zupančič Karolina s Tolstege vrha — dečka, Brlic Dragica iz Vuketičev — deč-

v mlino v Mačkocvu, ki bo 3. februarja 1957 ob 8. uri, bo napredal: 1 dvedmetni valjni stol (dolž. 40 cm, gladki 25 cm) in 1 par črnih umetnih kamnov. Ogled vsak dan v mlino Mačkocve.

ZAHVALE

Prisrčno se zahvaljujemo vsem, ki so našo

Jožeta Barbo iz Novega mesta sprejeli na njeno zadnji poti, ki darovali vence in počastili njen spomin s posvojitvimi govornimi. Harbovi in ostali sorodniki.

KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v novomeški bolnišnici: Pekelj Alojz, sin posestnika iz Svetini, si je s municije poškodoval desno roko. Zupančič Venceslav, inventarist iz Frečne, je padel in si poškodoval levo nogo. Gašnik Slavko, delavec iz Borčičevega, je padel in si poškodoval levo nogo. Medic Marija, hči posestnika iz Jelčevnice, je padla in si poškodovala levo koleno. Karate Natalija, hči trgovske pomočnice iz Gorenje vasi, je padla in si poškodovala desno roko. Gregorčič Boris, sin poslodavca iz Novega mesta, je padel z lestve in si poškodoval desno nogo.

SPORT IN TELESNA VZGOJA

Z občnega zbora novomeškega Partizana

Zadnje dni so gomala vsa društva Okrajne zveze Partizana Novo mesto opravila svoje občne zbere, tako poleg že omenjenih še Trebnje, Kostanjeva, Metlika, Mokronog in Sentjerne, medtem ko je Črnomelj določil datum svojega občnega zbora za prve dni februarja.

Vsem občnim zborom so prisostvovali zastopniki okrajne zveze, da bi se tako na kraju samem seznanili z uspehi in težavami posameznih društev. Novomeško društvo je računalo, da se bo njegov občni zbor, kot običajno, udeležili tudi zastopniki republiške zveze, vendar ga ni bilo.

Glede udeležbe na občnem zboru Partizana Novo mesto moramo reči, da je bila še kar zadovoljiva. Razveseljivo pa je bilo, da so se razen stalnih starejših fizikulturnih delavcev občnega zbora udeležili skoraj vsi mladi telovadci in telovadke.

O delovanju društva je obširno in izčrpno poročal predsednik dr. Golež, načelnikovo poročilo je podal tov. Skrt, o društvenih

finančnih zadevah in blaginjskih poslovanjih je poročal tov. Rodič, o društvenem gospodarstvu pa tov. Bevč. Zborovalci so vsa poročila sprejeli z odobravanjem, saj so bila zares skrbno pripravljena. Kritično so obravnavali vse uspehe in neuspehe društva ter načrta vse probleme, s katerimi se društvo srečuje malone vsak dan.

Novemu odboru, ki je bil soglasno izvoljen, bo zopet predsedoval dr. Golež. Sprejet je bil tudi plan dela in proračun za leto 1957.

Preden bi spregovorili o vadbinih in tekmovalnih uspehih preteklega leta ter o bodočem delu društva, bi pregledali nekateri pereče probleme, s katerimi se društvo že ves čas bori in ki so bili z vse ostrino postavljeni pred občni zbor.

TELOVADNICA — NAJTEŽAVNEJSI PROBLEM
Novomeško društvo je v vsaj svojimi številnimi oddelki gostuje v telovadnici osnovne šole, ki komaj zadostuje za redno šolsko vadbo. Po ves dan se v njej vrstijo oddelki za oddelkov, dopoldne šolski razredi, popoldne in večer pa pionirski, mladinski in članski oddelki Partizana. Na najslabšem so najmlajši, deca in pionirji, ki vadijo le enkrat na teden in se to v opidamskem času ali pa pozno popoldne. Prav gotovo je to premalo. Tu je govora le o redni vadbi, kje pa je še posebna vadba, ki jo pozimi goje v telovadnici smučarji, atletični, korčkarji, odbojkarji in drugi. Predvsem pa se je povečala šolska telovadnica. S tem v zvezi se pred Partizana nezproso postavlja vprašanje, kje naj ima svoje redne vadbe in kaj bo, ko se bodo njegovi oddelki še povečali in pomnožili. Treba je pač najresnejše misliti na gradnjo lastnega telovadnega doma, ki bo grajen po sodobnih in preizkušnih vidikih in ki bo nudil tistemu vsem vadečim članom. Občni zbor je izglasoval gradbeni sklad za gradnjo telovadnega doma. V ta sklad se bo stekala prvenstveno najemna doma, ki ga uporabljajo JLA, ter vsa sredstva, ki se

bodo v ta namen nabrala iz drugih virov. Tako bo možno priti do načrto, lokacije in drugih priprav, ki so potrebne za tako gradnjo.

SMUČARSKI TEČAJ ZA PIONIRJE V NOVM MESTU

Takoj po pričetku zimskih šolskih počitnic se je pričel v Nokiški počitnici tečaj za pionirje. Društvo prijateljev mladine iz Novega mesta, ki je organiziralo ta tečaj, je dalo na razpolago dvajset parov smuč. Proslavice pa je bilo toliko, da bi bilo celo štirideset parov smuč premlaj za vse. Tečaj traja še nekaj dni in dan za dnem prihajajo otroci, ki komaj čakajo, da bodo tudi oni čez teden dni prejeli smuč. Če bodo snežne razmere ugodne, bodo tečajniki trajali po teden dni vse zimске počitnice.

Vse sredo popolne imajo tečajniki ob zaključku tečaja tekmovanje v teklu in smuku, nato

Clani 5 km: 1. Slavko Dokl 12:25, 2. Viktor Cujnik 20:10, 3. Ivan Lab 20:47.

Mladinci 5 km: 1. Anton Darovec 16:42, 2. Ivan Berus 20:54, 3. Ivan Hren 23:08, 4. Jože Bojanc 23:45, 5. Stane Petrušič 27:26.

Pionirji — starejši: 1. Ivan Gornik 7:45, 2. Peter Ziberna 8:07, 3. Jože Spilhal 9:15, Boris Golež 9:42.

Pionirji — mlajši: 1. Tine Pavlin 2:16, 2. Jože Novak: 2:15, 3. Janez Bendina 2:26, 4. Slavko Spilhal 2:28, 5. Neško Hočevar 2:28.

V nedeljo 27. januarja bo v Novem mestu društvno prvenstvo v smučanju. Ob 16. uri bo na Marofu tekmovanje v teklu, ob 15. uri pa tekmovanje v skokih na skakalnici pri Rodčarju. V Rogovnu loku bo tekmovanje v slalokih prozab, čas bo določil naknadno.

Društveni vodilci bodo nato naslednje nedeljo tekmovali na okrajnem prvenstvu za tekežnike v Sentjerneju in za sloške panoge na Debencu pri Mtrni.

J. G.

Smučarske tekme v Trebnjem

Partizan v Trebnjem je v nedeljo 20. januarja priredil društvno smučarsko tekmovalno v teklu. Tekmovali so smučarji, podmladek, karjli, oclabani, mladinci in člani, ki so se pomerili na štirih različnih dolžnih progah od 200 m do 3 km. Na startu in cilju — pred občinskim poslopjem — se je zbralo precejšnje število gledalcev. Za končanem tekmovalju je predsednik društva tov. Stane Prijatelj objavil rezultate in razdelil zmagovalcem lene nagrade: knjižice, šokolado, pomaranče, itd. Nagrade sta prispevala Trnovsko podjetje in KZ v Trebnjem.

Pomladec: Marjan Pavlin 6:38, Igor Slavinec 7:12.

Pionirji: Franc Slak 12:45, Igor Slak 13:19, Stane Zakrajšek 14:01.

Pionirki: Metoda Moravec 6:33, Melda Gričar 7:07, Draza Zupančič 8:01.

Mladinci: Peter Trinko 15:47, Peter Rajec 16:05, Marjan Stroček 16:26.

Člani: Janez Bukovec 21:03, Zvonko Skalar 24:24.

N. B.

TEHNIČNI REZULTATI

Cleiban: Janko Verbec 3:25, Matija Jutraž 3:49, Stane Prijatelj ml. 3:52.

Kegijači bodo imeli občni zbor

Kegijaško društvo »Gorjanec« v Novem mestu bo imelo 11. februarja ob 19. uri v sejni dvorani OLO v Novem mestu letni občni zbor.

Na občnem zboru bodo razpravljali o dosedanjem delu, posebno bomo skušali analizirati nepravilnosti, ki jih bomo v bodoče načrti odpravljati. Skupno bomo tudi sestavili in potrdili plan delovnega tedenskega dela, zato vabimo k sodelovanju poleg kegijačev tudi zastopnike drugih športnih društev, zastopnike oblastnih ter političnih forumov in organizacij.

Upravni odbor

KD »Gorjanec« Novo mesto

Sentjerne se olupšuje

Prozvir iz Sentjerneja — tak je bil sedva početil...

Sentjerne, ki je bil pred vojno znan kot ena najlepših vasi na Dolenjskem, je leta 1943 pri hudem nemškem bombardiranju utrpel veliko škodo. Vse hiše na trgu so bile poškodovane.

dve pa sta povsem izginiti. Po vojni so bile sicer odstranjene ruševine, hiše pa popravljene le toliko, da so bile uporabne za bivanje.

V zadnjih dveh letih Sentjerne mnogo gradi in postaja tako vedno lepši in večji. Vse hiše na trgu so popravljene, za cerkvijo je občina zgradila lepo pokrožno stopnišče, pred poslopjem nižje gimnazije je urejen cvetlični nasad in ograjen z lepo, novo ograjo; dozidan; sta poslopij gospodarske uprave in kmetijsko-gospodarske šole, pod streho je novi gasilski dom, privrtniki pa so dogradili nad deset večjih in manjših stanovanjskih hiš. Mnogi umni gospodarji so k svojim pritičnim kmetijskim hišam zidali prednja vhodna vrata in si namesto nepotrebne, široke veže uredili na tem prostoru manjšo vežo in lepo sobo s širokim tridelnim oknom. Tako preurejene in na novo pobejene hišice so sedaj zelo udobne in lične.

Splošna želja vseh Sentjernejanov je še, da bi čimprej zidali novo, tako nujno potrebno šolsko poslopje in da bi prazen prostor na trgu preuredili v park s spomenikom padlim borcem in talecm.

Ko bo urejeno še to in ko bodo zrasle na novo posajene lipe in topoli, bo vsak, ki bo po ceplj asfaltirani cesti prišel skozi našo vas, lahko upravičeno rekel: »Lepega kraja ne, kot je Sentjerne!«

V.

Smarjeta za volitve SZDL

12. januarja je bil v Smarjeti sestanek predstavnikov vseh množičnih organizacij, na katerem so se pomenili, kako bi najprimerneje vskladili delo in se pripravili na kar najboljše potek in uspeh volitve v nove vaške odbore Socialistične zveze. O delu teh odborov v preteklem letu je poročel Slavko Blažič. Zvedeli smo, da so najslabše delali doslej odbori v Družinski vasi, Selah in Gradnju, kjer še danes nimajo novih članskih izkaznic. Člani SZDL so delo zaupali ljudem, ki niso upravljal njihovega zaupanja. Najdelavnější je bil odbor v Dol. Kromovem, ki je dobil za nagrado radijski sprejemnik.

Predsednik občinskega odbora Socialistične zveze Ludvik Golob je na sestanku razložil najvažnejše dogodke doma in po svetu, mimo katerih naša organizacija ne more. Spremljati mora vse dogajanja, saj je najbolj množična organizacija vseh naših delovnih ljudi, ki se zanimajo za stvar miru in zmago socializma na svetu. Vse dogodke pa prav zato

treba sproti ljudem razlagati in pojasnjevati zapletena vprašanja iz zunanje politike. Socialistična zveza mora zagledati skrbeti za vzgojo na vasi, za mladi naraščaj, za delo društev in organizacij, ki so njen kolektivni član. Tovariš Golob je tudi pohvalil prizadevnost organizacij v Smarjeti in okolici, saj so bile lani zelo dobro pripravljene številne proslave in manifestacije, zlasti še 22. december — Dan Jugoslovanske ljudske armade.

Predstavniki organizacij so se nato pomenili, da bodo imeli po vaseh predvolilne sestanke, na katerih se bodo pogledali ostalega pomenili o kandidatih za nove vaške odbore SZDL. Mladina bo pregledala svoje vrste, kdo že lahko vstopi v Socialistično zvezo (kdo je star nad 18 let). Tudi vsi tisti, ki se bodo do volitve vpisali v Socialistično zvezo, bodo že lahko volili. Izvolili so koordinacijski odbor sedmih članov, v katerem so zastopane vse vasi.

Jože Jaklič

Povseh morjih vihrajajo naše zastave

Jugoslovenska trgovska mornarica slavi lep jubilej: pred desetimi leti, 20. januarja 1947, so bila osnovana štiri brodska podjetja — Jugoslovenska linijska plošva, Jadranska svobodna plošva in Jugoslovenska svobodna plošva. S tem se je začela naša trgovska mornarica lepo razvijati. Danes imamo 56 prekomorskih ladij s skupno tonažo 300.000 brutoregistrskih ton (brutoregistrska tona, BRT), predvsem ravni našega trgovskega ladjarstva še nismo dosegli (šteje je 403.372 BRT); res smo zgradili precej novih ladij, toda nekaj starih smo morali vzeti iz prometa. Med vojno je naša trgovska mornarica izgubila več kot polovico svojih ladij (156). Ob koncu leta 1946 smo imeli samo 24 ladij za dolgo, prekomorsko plošbo s skupno tonažo 111.000 BRT. Prav prekomorske ladje pa so za trgovsko mornarico najvažnejše, kajti našo državo povezujejo z vsemi kontinenti, uvažajo, razvažajo in prevažajo blago in oskrbujejo prekomorski potniški promet.

kakor odtehta počasnejši prevoz po mornski poti.

Pol stoletja stare ladje

Za ekonomičnost ladij je važna brzina, starost in vrsta pogona. V svetovnem morskem prometu danes čedalje bolj prevladujejo trampske in linijske ladje, ki imajo brzine 12 in več milj na uro. Naše ladje so večinoma vse počasne. Brzino 9 milj na uro razvije lahko 22 ladij, 12 milj osem ladij, le nekaj ladij doseže 16 milj na uro. Glede pogona imamo 29 ladij na premog in 22 motornih. Zanimiva je tudi starost naših ladij. Do pet let je starih 16 ladij, do 20 let 10 ladij, do 40 let 27 ladij, nekaj je pa že pravih starih, ki so bile porinjene v morje pred več kot 50 leti. Razen majhne tonaje je tehnična in ekonomska zastarelost ladij najhuje težava naše prekomorske trgovske mornarice.

„Žužemberk“ vozi v Izrael

Navzlic raznim pomanjkljivostim in majhnemu številu ladij, pa naši pomorščaki vzdržujejo veliko prekomorskih linijskih in opravilajo velik promet. Kod in kam vse vozi, ladje naše trgovske mornarice?

»Makedonija«. »Črna gora« in turbinska ladja »Hrvatska«. Na progi za Severno Evropo plovejo na deset dni »Vojvodina« in tri ladje tipa »Rijeka«. Progo Turčija — Izrael vzdržujejo ladje »Žužemberk«, »Solna«, »Hercegovina« in »Vranjica«. Ladje trampske pa vzdržujejo zvezo s pristanišči zahodne Afrike, Japonske in vzhodne obale Amerike. Tako jugoslovenske zastave ve vihrajajo po vseh svetovnih morjih.

Velik pomen pomorskega prometa za naše gospodarstvo

Kakšen je delež trgovske mornarice za naše gospodarstvo? Leta 1947 so ladje prepešale 1 milijon 100.000 ton tovora. 1953 je bila ta številka podvojena, 1955 je pa že dosegla 3 milijone ton.

Vrhu tega so naše prekomorske ladje prepešale v teh 10 letih okrog 30.000 potnikov. Jugoslovska je imela leta 1954 čiste zasluge 14 milijonov dolarjev, več kot katere koli druga naša gospodarska panoga v zunanjetrgovskem poslovanju.

Ze ti skopi podatki kažejo, kako velik pomen v jugoslo-

Skupnost je zadnje čase dala na razpolago velika sredstva za razvoj domače trgovske mornarice. Do leta 1961 bodo naše velike ladjedelavnice »3. maja«, »Spit« in »Uljanik« zgradile za 72 velikih ladij. Torej bo toliko jugoslovenskih zastav več plapolalo nad tujimi morji in nad našim Jadranom in nas povezovalo s tujimi kontinenti in deželami po morju, tej najstarejši svetovni poti.

Tudi temu ni žal!

Podružnica Državnega zavarovalnega zavoda v Novem mestu nas je pred dnevi obvestila, da je izplačala lani poškodovanemu JANEZU MATKOVIČU, rudarju v Kanizariji 17 pri Crnomlju, zdaj še 6 tisoč dinarjev, 25. aprila 1956 pa že 4 tisoč dinarjev. Skupno je torej dobil Janez Matkovič deset tisoč dinarjev, ker so mu ob zaključku zdravniškega pregleda priznali, da je zaradi poškodbe, ki jo je dobil pri zaganjanju drv na cirkularni, ostal 25-odstotni invalid.

Ker je imel tovariš Matkovič lani naročnino za Dolenjski list v redu poravnano, mu je DOZ brez odbitka in zavlačevanja izplačal 10 tisočakov. Tako pomoč tudi DOZ Novo mesto vsem našim naročnikom, ki bi se zaradi nezgode poškodovani in ostali invalidi. Edini pogoj je seveda v redu poravnana naročnina. Zato ne odlašajte z njenim vplačilom!

Oba pokala

A ekipa ŠD Novo mesto in Tone Škerlj - novi brzopotezni prvaki Dolenjske

Preteklo nedeljo je bilo v Novem mestu prireditelj III. pokalnega brzopoteznega prvenstva Dolenjske za petelinjske ekipe in posameznike. Po številu udeležencev je bilo letošnje prvenstvo najmnostnejše med podobnimi prvenstvi, saj je sodelovalo kar enajst ekip s preko 60 udeleženci. Udeležba izvirne gostice (Št. 192). Ribnice in Mirne peči je zelo poživila že tako precej pestro udeležbo.

Dom JLA je bil v nedeljo od 8. ure zjutraj do petih popoldne prirediteljskih velikih borb in dvobojev za šahovsko brzopotezno prvenstvo Dolenjske. Kot prvo so nastopile ekipe. Že takoj v začetku se je izločila vodilna skupina, v kateri so bila močveta Novoga mesta A in B. Kočevja in Crnomlja. Med njimi se je v glavnem tudi odvijala borba za najvišja mesta. Novomeška prva ekipa v postavi — Škerlj, Sitar, Zabukovec, dr. Golez in Fink je z zmaganjem nad Kočevjem (4:1) in Crnomljem (4:1) dobila precejšen naskok, tako da je bilo že več kot pred koncem jasno, kdo bo novi prvak. Za drugo mesto je bila odločilna dvakratna visoka zmaga A ekipe Crnomlja (5:0), tako da tudi poraz v zadnjem kolu z B ekipo Novoga mesta (2:3), ni razel spremenil vrstnega reda. Crnomalci — Kobler, Klemenec, Materič in drugi — so z naskokom petih točk (enaka razlika je tudi med Novim mestom in Crnomljem) zanesljivo zavzeli drugo mesto med najboljšimi ekipami Dolenjske. Kočevska ekipa je nastopila precej oslabiljena, ker ni nastopil ing. Volk. Le malo je manjkalo, da je ni prehitela druga ekipa Novoga mesta, ki je v končnem plesanju le za podlugo točko za Kočevjem. Peto mesto za Ivančna Gorica (Št. 192) ni presenečenje, saj vemo, da imajo dobre šahiste. Tudi Ribničani so usodno presenečeni. Zadnja leta se niso preveč kazali na tekmovalnih, zato je njihov plesanjen le učenec. Isto velja tudi za ljubiteljske Mirne peči. Tam niti še nimajo organizacije, pa so vseeno uspeli obrzati mlado in udarno ekipo, ki je za seboj pustila novomeške gimnazijce, Stražane in Trebanj-

ce. Njihov uspeh naj jim bo pobuda za nadaljnje uspešno delo.

VRSTNI RED BRZOPOTEZNEGA PRVENSTVA ZA EKIPe:

1. SD NOVO MESTO A (ŠKERLJ, SITAR, ZABUKOVEC, DR. GOLEZ, FINK) 43 in pol točke, 2. SD Crnomelj A 38 in pol, 3. SD Kočevje 33 in pol, 4. SD Novo mesto B 32, 5. Ivančna gorica-Št. 192 28 in pol, 6. SD Ribnica 28, 7. SD Crnomelj B 17 in pol, 8. Mirna

Sedanj in bivši prvak Dolenjske — Škerlj in Sitar — v borbenem srečanju

peč 16 in pol, 9. SK »Stojan Puc« — gimnazija Novo mesto 14, 10-11. »Svoboda« — Straža in SK Trebanje 13 in pol:

Na tekmovalju posameznikov je sodelovalo 43 šahistov, ki so tekmovali v petih skupinah. Prva dva v skupini sta se piasirala v finalu, druga dva pa v tolažilno skupino. V prvi skupini je zmagal Škerlj pred Klemencom, Avsenikom in Dejakom. V drugi Kobler pred Gajskim, Landerjem, Mrazkom in Jenkom, v tretji pa sta prvi dve mesti delila Sitar in Šarlot, sledila pa so Kubej, Ilc, Bartolj in Strajer. V četrni skupini je zmagal Zabukovec pred Me-

ostala v Novem mestu

stekom, Materičem in Lisecem, v peti pa si je prva tri mesta delila trojica — Dokl, Mohar in Fink. V finalu sta razen desetih, ki so se uvrstili v finale iz predtekmovalj, sodelovala tudi oba okrajna prvaka — ing. Volk iz Kočevja in Fink iz Novoga mesta. Ze po prvih kolih je prevzela vodstvo četvorica — Škerlj, ing. Volk, Mohar in Zabukovec, ki je v končnem plesanju zavzela prva štiri mesta. Po porazih Moharja in Zabukovca sta bila v vodstvu samo še Škerlj in ing. Volk. In vse je kazalo, da si bosta mesto delila, ker sta kar po vrsti podlrala vse, kar jim je prišlo na pre-

Sele tik pred koncem, v predzadnjem kolu, je padla vodilna ekipa Fink je premagal ing. Volk in tako omogočil Škerlju, da se je otrešel najhujšega konkurenta. Tako bo pokal svet za eno leto ostal v Novem mestu. Novi prvaki je pokazal zrel in zanesljiv igralec, edini poraz mu je zadal mladinec Mestek iz Kočevja. Tudi ing. Volk je odlično igral, edina poraza sta mu zadala Fink in Sitar, medtem ko je s Škerljem raziziral Točko manj kot drugoplasirani ing. Volk ima Karol Mohar iz Kočevja ki je presenetljivo dobro igral. Zanimivo je, da so se Crnomeljani pri posameznikih precej slabše odrezali kot Kočevci, pri moških pa so bili naspredno Belokranjci precej boljši. Seveda je tu odločilna poljska fizična kondicija, ker je bilo celotno prvenstvo res naporno.

VRSTNI RED FINALA:

1. Škerlj Tone (Nm) 5 in pol točke, 2. ing. Volk (K) 4 točk, 3. Mohar Karel (K) 7, 4. Zabukovec Ivan (Nm) 5 in pol, 5-6. Fink in Dokl (oba Nm) 6 točk, 7. Kobler (C) 5 in pol, 8. Sitar (Nm) 5, 9. Gajšek (Nm) 4 točke, 10-11. Mestek in Šarar (oba K) 3 in pol, 12. Klemenec (C) 2 in pol točke:

V tolažilni skupini, kjer je prav tako sodelovalo 12 šahistov je zmagal Lander iz Kočevja z 8 in pol točk. Drugi je bil Novomešan Bartoli (6), tretji in četrto mesto sta delila Ilc (Trebanje) in Kubej (Iv. gor.), sledila pa so še Kavšček (Iv. g.), Jenko (Nm), Lisac in Dejak (oba K) itd.

Na svečanem zaključku je sekretar Šahovske zveze Slovenije ing. Kapuš predal moški in ženski pokal 523 v trajno last, ker so ga osvojili že tretjič zaporedoma. Moštvo je prav tako prevzelo v dar šahovsko uto in literaturo, ostale najboljšie ekipe pa šahovske zaritute in knjižice. Prvaki Dolenjske Škerlj je prejel pokal in nagrade. Tudi ostali najboljši posamezniki so preleteli nagrade novomeških podjetij in Šahovske zveze Slovenije, od Okrajnega šahovskega odbora pa članske. Letošnje prvenstvo je prav lepo uspelo. Tudi organizacijsko je bilo dobro pripravljeno, o čemer se je ob zaključku usodno izrazil vsaj čina udeležencev. F. M.

Brzopotezno prvenstvo Novoga mesta

Kot pripravila za prvenstvo Dolenjske in v sklopu rednih prireditelj društva, so pretekli tedni v Novem mestu igrali brzopotezno prvenstvo društva za mesec januar. Zmagal je Fink pred Sitarjem, Bartoljem, Gajskim in drugimi. Na podlagi brzopotezja sta bili sestavljeni dve društveni ekipi, ki sta sodelovali na brzopoteznem prvenstvu Dolenjske.

ALAJBEGOVA DZAMIJA

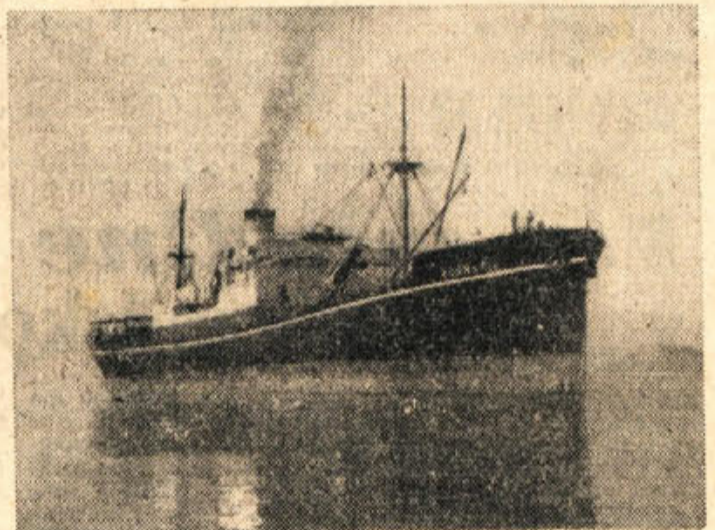
Ibro se je vrnil iz Stambula (Carigrada) pa pripoveduje vaščanovo lepote in čuda tega mesta. »Ampak vse to je ni, v primeri z njihovo Alajbegovo džamijo. Zvonik je tako visok, da se nebu pod oblake. Če z vrha vržeš na tla kladivo, mu ročaj segne prej, kot pade na zemljo.»

»All imate revmatizem?« »Ne, palica je prekratka.«

Najpočasnejše, toda najcenejše prevozno sredstvo

Transport danes opravljajo letala, vlak, kamioni in ladje. In različna? Letala so najhitrejša, kamioni najbolj praktični, vlakci so ne samo hitri, ampak lahko prevažajo tudi velike količine, ladje so pa vsakelej najpočasnejše, imajo pa veliko prednost, da so najcenejše in da prevažajo ogromne količine. Po morju danes plovejo pravcar plavalčoa mesta, kakor sta na primer v potniškem prometu 314 metrov dolga potniška ladja »Queen Elisabeth« (3673 BRT) in najhitrejša ladja sveta »United States« (53.000 BRT). Blago pa prevažajo orjaški tankerji, ki imajo tudi po 100.000 BRT. Toda vzemimo že običajni tovornjak z nosilnostjo 10.000 ton. Takša ladja lahko nalenkrat prepešlje isto količino tovora kakor 20 tovornih viakov, od katerih ima vsak po 50 vagonov, saj pa toliko kot 5000 kamionov. Skupna dolžina teh tovornih viakov bi bila okrog 50 kilometrov, na morju pa ves njihov tovora lahko vkrcajo na ladjo, ki je dolga okrog 150 m. (ista količina energije, porabljena za prevoz nekakega tovora, ima na morju neprimerno večji učinek, kakor na kopnem. Primer: konj lahko potegne z uporabo iste moči na slabi poti 750 kg, na asfaltni cesti 1500 kilogramov, na tratičah 7800 kilogramov in na vodi — 50.800 kilogramov.

Trgovska ladja KORNAT, ena izmed ladij naše trgov. mornarice

Na naši najdaljši mornski progi — na Daljni Vzhod, do pristanišča Hongkong na Kitajskem vozi 4 ladje: »Triglava«, »Velebit«, »Lovćen« in »Drava«. Odhajajo enkrat na mesec. Zvezo s Severno Ameriko oskrbujejo vsaki 20 dni moderne motorne ladje »Srbija«, vanskem gospodarskem življenju ima naša trgovska mornarica v prekomorskem prometu. Toda nič manjši ni njen pomen za naš obalni in splošno jadranski tovorni in potniški promet, ki čedalje bolj naraste, hkrati pa terja čedalje več potniških in tovornih ladij.

Zgovorni general

Ameriški general Randolf Pat, komandant Korpusa mornarskih strelcev, bo nemara prisiljen dati ostavko na svoj položaj, 5. januarja je namreč izjavil, da bodo enote šeste flote, ki ima svoje postojanko v Sredozemlju, opremljene z atomskim orožjem. Njegove besede so bile uradno sicer tako demantirane, toda zanikajoče izjave bo malokdo verjel, kajti general na tako važnem položaju gotovo ni povedal kake izmišljotine.

100 ton nafte na dan

Pri Dugom selu blizu Zagreba so 12. januarja spustili prvo nafto s tega področja. Dugoselski izvori nafte bodo dali prve mesece 100 ton nafte dnevno (vrednost čez dva milijona dinarjev), kasneje pa se bo izkoriščanje še povečalo.

Cenijo, da je na tem naftnem polju 900 tisoč ton rezerv nafte in nad 300 milijonov kubničnih metrov plina, ki ga bodo uporabljali za potrebe Zagrebčanov in zagrebške industrije. Nafta teče iz petih bogatih izvirov skozi 3.300 metrov dolg naftovod, ki spaja vrtnice z železniško postajo.

Samo člani Prečrvenove družbe dobe za 500 din 7 knjig

Prisrčno vas pozdravljajo vojniki V. P. 4779, Kičeva Jože Zajc, Jože Nose, Jože Klobučar, Marjan Mrvar in Ivan Dragin.

ZANIMIVOSTI

Razlika med transportom po morju in kopnem nam pokažejo tudi cene. Vzemimo razdaljo od naše države meje do Antiverpa: po kopnem je to 1161 kilometrov, po morju 5565 kilometrov. In čeprav je ta razdalja po morju petkrat daljša, je prevoz blaga z ladjo za 28 odstotkov cenejši, kakor po kopnem. Ta razlika v ceni vse-

Pozdrav iz Kičeva

Zužemberški fantje, ki sluzimo vojaški rok v Kičevi v Makedoniji, pošiljamo svojim staršem, znancem in svojim dekletom, kakor tudi vsem bralcem Dolenjskega lista, iskrene pozdrave. Kadar se vsi veseli sberemo, kaj radi pojemo naše slovenske pesmi in v njih izražamo hrepenenje po domačem kraju. Zelo dober prijatelj nam je Dolenjski list s svojimi novicami — res radi ga beremo.

37. Riki - tiki jo je stišal prihajati in se je potuhnil v bližini zidov na koncu vrtno grede. Tam je v toplem nezdecu, ki je bilo prav pretkana skrito moč melonami, našel petindvajset jajc z belkasto kožico namesto lupine. »Ravno prav sem prišel,« si je dejal, kajti pod tenko kožico je jasno razločil majhne, zvite kobre in je vedel, da lahko vsaka izmed njih takoj usmiri človeka ali mungosa, brž ko se izleže. Nato je odgriznil vsakemu jajcu vrh in pri tem skrbno pazil, da je siri tudi majhne kobre. Ko so ostala samo še zadnja tri jajca, je Riki-tiki zastil glas Darzejeve žene.

38. »Riki - tiki! Nagajno sem speljala proti hisi pa je nenadoma svignila na verando in hoče vse pomoriti! Jajcene! Pridi brž, Riki - tiki! Riki - tiki je naglo zmečkal še dve jajci in stekel z vso naglico po gredišču z melonami proti verandi, s tretjim jajcem v gobčku. Tam je bil namreč Tedy z očetom in materjo pri zajtrku. Riki - tiki je vedel, da zdaj ne ledo več. In res so bledi kot zid nepremično sedeli na svojih stoli in se niso ganili. Na slami poleg Tedyvega stola pa se Nagajna zvila v klopčič pripravljala, da bi Tedyja v boso nogu.

39. Nagova žena se je pozibavala z gornjim telesom in sikaje zapela zmagoslavno pesem: »Sin velikega moza, ki mi je ubil Naga,« je sikala, »ostani mirno na svojem mestu! Nisem še pripravljena. Ako se kdo zgane, ga pičim, in če se ne zgane, ga tudi pičim. Oj, bedasti ste ljudje, ki ste mi ubili Naga!« Tedy je upiral svoje oči v očeta, ta pa ni mogel storiti drugega, kot da mu je zapestal: »Obsedi na svojem mestu, Tedy! Ne premakni se! Tedy, ostani vj miru! V sobi je bila grozna, srce trgaloča tišina — nihče ni vedel, kaj jim bo prinesel naslednji trenutek.

40. Tedaj je dospel na verando Riki-tiki in zavpil: »Obri se, Nagajna, obri se in bojuj se z menoj!« — »Vse ob svojem času,« mu je odgovorila kobra, ne da bi trenila z očmi. »Tudi s teboj bom poravnala račun. Zdaj pa poglej svoje prijatelje, Riki-tiki, Bledi so, kot da jih je strah. Ne upajo se premakniti z mesta in tudi tebe pičim, če se le še za skok približaš!« — »Pridi pogledat svoje jajce,« ji je zakričal Riki-tiki. »Pridi ga pogledat! V gredišču za melone jih imam skrite, kajne?«

Po R. Kiplingu

